71STE JAARGANG No. 9066 DONDERDAG 8 JULI 1954

Amigoe di Curaçao

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Uitgave: N.V. Paulus-drukkerij, Willemstad, Curaçao

Hoofdredacteur: A. G. Jansen. Kantoor: Consciëntiesteeg 27-29. Telefoon: Redactie 3858, Administratie 3550. Abonnementsprijs: Curaçao, Bonaire, Aruba, Suriname, Bovenwinden f 2.50. Buitenland f 3.— per maand (bij vooruitbetaling)

1953 was voor KLM een jaar van belangrijke vooruitgang

Verwacht wordt dat bedrijf verder uitgebreid en versterkt kan worden

's Gravenhage. — Blijkens het jaarverslag van de K.L.M. was 1953 een jaar van belangrijke vooruitgang, waarin het bedrijf verder kon worden versterkt en waarin het behaalde resultaat tot tevredenheid kan stemmen. De productie steeg met 15%. En de verkoop hield met deze toeneming ongeveer gelijke tred en resulteerde in een omzet van N. f. 292 millioen (1952: Nf. 259). De toeristenklasse breidde zich aanzienlijk uit. In 1954 werden de lijnen naar het Verre Oosten van kracht en de geleidelijke invoering over de hele wereld ligt in de lijn der verwachtingen, zij het, dat de K.L.M. daarbij in internationaal verband een tariefbeeld zal blijven voorstaan, dat rekening houdt met de rentabiliteitseisen.

De winst bedraagt Nf 10,4 millioen (Nf 5.709.000). In deze winst is begrepen de bijzondere baten uit vorige jaren van Nf 3,6 millioen. Voorgesteld wordt van deze winst Nf 5 millioen te bestemmen voor de algemene reserve en daaraan tevens toe te voegen de in 1951 uit de winst over dat jaar als reserve voor bijzondere risico's afgezonderd Nf 2,5 millioen. Het dividend bedraagt 4% en aan houders van oprichtersbewijzen wordt uitgekeerd Nf 7680.

De rentabiliteit der KLM heeft zich in de afgelopen jaren gunstig ontwikkeld, waardoor het mogelijk was uit de winst over de jaren 1951 en 1952 telkens Nf 5 millioen af te lossen op de in 1950 van het Rijk tegen de uitgifte van amortisatie-bewijzen ontvangen Nf 10 millioen. Deze aflossing was krachtens de Statuten noodzakelijk, alvorens tot uitkering van het dividend kon worden overgegaan.

De over 1953 bereikte vooruitgang op velerlei gebied doet verwachten, dat ook de komende jaren, bijzondere omstandigheden voorbehouden, een redelijke rentabiliteit zal kunnen worden gehandhaafd.

De productie in millioen ton/km. in 1953 bedroeg: 276; in 1952: 241. De verkoop in millioen ton/km. 178; in 1952: 159. De inkomsten in millioenguldens 292,2; in 1952: 258,6. Belandingsgraad 64,5; in 1952: 66. Exploitatiekosten in millioenen guldens 285,4; in 1952: 252,9. Gemiddeld aantal employees 13.328; in 1952: 12.425.

West-Indië

Aan het eind van het verslagjaar waren de Douglas DC-4 en Dakota's grotendeels vervangen door moderne Convairs CV-340, waarvan thans zes in West-Indi gestationneerd zijn. De eerste reacties van het publiek zijn gunstig.

De betaling van de vlootaankopen betekende uiteraard een zware druk op de liquiditeit. De verwachting, dat de KLM ondanks de het vorig jaar waarneembare teruggang in de beschikbare middelen zou kunnen voldoen aan de te verwachten aanspraken, is inmiddels volledig bevestigd. De liquiditeit nam in 1953 aanzienlijk toe, mede doordat het mogelijk was in het verslagjaar een langlopende lening aan te gaan. De eerstkomende jaren kan verdere verbetering van de liquiditeit worden toegemoet gezien, noodzakelijk voor de toekomstige vernieuwingen van de vloot.

De K.L.M. beschikt thans over een vloot, die, gezien de huidige technische ontwikkeling, als modern kan worden beschouwd. Het vlootbeleid van de K.L.M. is zowel technisch als financieel gericht op het gereed staan voor de tijd, dat de ontwikkeling van vliegtuigen met moderne voortstuwingsmiddelen zover gevorderd is, dat belangrijke bestellingen voor dergelijke vliegtuigen kunnen worden geplaatst.

Inzake de vooruitzichting zegt de leiding, dat het vertrouwen, dat de resultaten in de toekomst een bevredigend beeld zullen vertonen, niet slechts is gebaseerd op het bereikte, doch tevens wortelt in de verwachtingen, die men ten aanzien van de toekomstige ontwikkeling van het bedrijf als onderdeel van de in de hele wereld snel groeiende en aan kracht winnende burgerluchtvaart koestert.

De grondslagen, waarop de K.L.M. thans gebouwd is, maken het mogelijk, indien zich geen teleurstellende veranderingen in het internationale politieke beeld voordoen, het bedrijf met gunstig resultaat verder uit te breiden en te versterken.

De Tour

(Van onze Tour-liefhebber)

Evenals elke goede sportbroeder begin ik met ingang van vandaag warm te lopen voor de Tour de France. Het Gallische wielerfestijn begint, als ik alles goed begrepen heb, in Amsterdam. En dat mag dan wel typisch een E.D.G.-verschijnsel worden genoemd. Al was het alles uiteraard nog sprekender geweest als men de Tour bv. in Compiégne had laten starten en in Bonn had laten eindigen. Weliswaar was het „France" dan een beetje in gedrang gekomen, maar dat doet het, vrees ik, toch al; ook zonder Tour.

Hoe dan ook, wij beginnen weer. En evenals de voorgaande jaren, houd ik het op Woutje Wagtmans. Waarom weet ik niet. Misschien wel omdat hij zo'n mooie allitererende naam heeft, of wellicht omdat je van Woutje Wagtmans zo gauw komt tot Woutje Wachtmaar. Maar in ieder geval is Woutje m i j n man.

Zie, zo'n Tour de France geeft 's mensen leven diepe zin en betekenis. En zo begrijp ik bv. nu ook veel beter de achtergrond van dat mooie liedje uit „La Ronde". U kent het wel: „Tournent, Tournent, mes personages...."

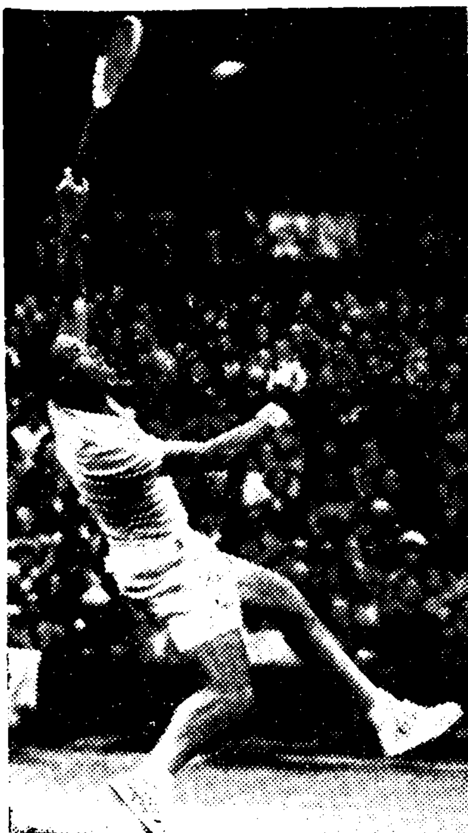
MOSKOU DEELT MEE:

Minder dan 30 millioen communisten in de wereld

Moskou. — Volgens de jongste te Moskou gepubliceerde cijfers bedraagt het aantal communistische partijleden in de gehele wereld iets minder dan dertig millioen. In de landen met een communistisch bewind wonen in totaal meer dan 900 millioen zielen, waaronder de 200 millioen van de Sovjet-Unie en de 600 millioen van continentaal China.

Voor enkele niet-communistische landen wordt het aantal leden van de communistische partijen als volgt opgegeven: de V. S. 60.000, Groot-Brittannië 35.000. België 100.000, Nederland 50.000, Denemarken 1.000.000, India 60.000, Frankrijk 800.000 en Italië 2.122.000. (Reuter).

Sterren op Wimbledon

Hier mannelijke kracht in actie. Drobny tijdens de match tegen de Australiër Lew Hoad, welke hij versloeg met 6—1, 6—3 en 6—3.

En Australië's hoop, de jeugdige Rosewall, kon het tegen Drobny óók niet bolwerken. De beslissingswedstrijd was er een van fraai gehalte, maar Drobny won door zijn subliem en overtuigend spel.

Nog geen beslissing in Hongarije-Brazilie

Bern. — Het organisatie-comité van het tournooi om het wereldkampioenschap voetbal heeft te Bern de rapporten over de incidenten tijdens en na de wedstrijd tussen Hongarije en Brazilië besproken. Besloten werd geen beslissing te nemen alvorens alle rapporten grondig waren bestudeerd. Alleen het politierapport over de ongeregeldheden bevatte vele duizenden woorden. Een subcommissie zal een nader onderzoek instellen.

Recht tot het Hart

— Sluit een weddenschap op U zelf en werk hard om deze weddenschap te winnen.

Zangers Henk en „Tarzan" vandaag in oude beroep

Henk Faanhof en Hein van Breenen kunnen ook nog wel wat anders dan alleen wielrennen. Ten bate van de Tegelactie voor het Koningin Wilhelmina Fonds zingen deze pedaalridders voor gramofoonplaten, welke door de radio worden uitgezonden. Links Henk Faanhof en rechts Hein van Breenen. Het is te hopen, dat deze heren in de Tour de France evenveel succes zullen boeken.

Guatemala vraagt erkenning van haar nieuwe regering

Dagelijks slachtoffers van „Rode terreur"

Washington. — Officieel is te Washington meegedeeld, dat de nieuwe militaire regering van Guatemala aan de Verenigde Staten verzocht heeft haar te erkennen. Verwacht wordt, dat deze erkenning zeer spoedig zal geschieden.

In Guatemala is de staat van beleg, welke 30 Juni werd afgekondigd, opgeheven, doch de opschorting der grondwettelijke waarborgen zal voorlopig nog 30 dagen van kracht blijven.

De minister van binnenlandse zaken, Serrano, deelde op een persconferentie mede, dat talrijke der 2000 personen, die op het ogenblik gevangen zitten, geen communisten zijn. Hij zeide, dat iedere dag lijken worden gevonden van slachtoffers van de „Rode terreur".

Naar verluidt, zou, dank zij het optreden van een groep officieren op 27 Juni, toen president Arbenz aftrad, de uitdeling van wapens aan leden van een volksleger verhinderd zijn. Die dag waren 2000 mannen in de hoofdstad aangekomen, die wapens aan het volksleger hadden moeten uitdelen.

Het Mexicaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft medegedeeld, dat 318 personen onderdak hebben gekregen in de Mexicaanse ambassade in Guatemalastad, onder wie Arbenz.

De Mexicaanse regering zal maatregelen nemen om ongewenste elementen te weren.

Uit Voorlopig Verslag van Tweede Kamer blijkt grote voldoening over het Statuut

's-Gravenhage. — Aan de Algemene Beschouwingen van het voorlopig verslag der Tweede Kamer inzake de aanvaarding van het Statuut wordt ontleend: Nagenoeg algemeen sprak men zijn grote voldoening uit, dat volledige overeenstemming is bereikt over de nieuwe rechtsorde. Men was verheugd, dat gebleken is, dat langs de weg van vrijwilligheid en onderhandelingen een koloniale verhouding kan worden omgezet in een van gelijkwaardigheid. Vele leden waren van oordeel, dat het Statuut op bevredigende wijze het in de preambule gestelde realiseert. Deze leden zijn dan ook van mening, dat iedere onbevooroordeelde beoordelaar, waar ook ter wereld, met hèn zal spreken van zelfregering door de Rijksdelen in de West en het verdwijnen van de koloniale status zal erkennen.

Vele andere leden gewaagden van hartelijke instemming met het resultaat. Het feit, dat overeenstemming eerst verkregen kon worden na zeer langdurige en moeilijke onderhandelingen, bewijst naar hun mening, dat weer nieuwe wijzigingen of veranderingen ertoe zouden leiden, dat het bereikte resultaat in gevaar zou worden gebracht en daardoor de onderlinge verhouding der Rijksdelen opnieuw voor zeer lange periode in onzekerheid zou blijven verkeren. Een dergelijke toestand zou zowel uit nationale als internationale overwegingen uiterst ongewenst zijn. De verantwoordelijkheid voor een dergelijke verstoring van het in overleg bereikte resultaat mag in geen geval berusten bij de Nederlandse volksvertegenwoordiging. Bij een oplossing als het verkregene, dat als een compromis moet worden gezien, is het altijd mogelijk bezwaren naar voren te brengen tegen de formuleringen en tegen tal van onderdelen. Hierdoor zou echter het bereikte resultaat in gevaar worden gebracht. Zij meenden derhalve, dat van alle hoe goed ook bedoelde en gefundeerde pogingen in die richting moet worden afgezien in het belang van de nieuwe rechtsorde, welke in grote lijnen hun volledige instemming heeft.

Verschillende leden sloten zich aan bij de hierboven betuigde instemming. Ook sommige andere leden hadden geen bezwaar tegen het Statuut en achtten aannemen gewenst. Enkele leden waren zeer verheugd over het resultaat en noemden het Statuut een vernuftig politiek document, doch een vaag en duister staatsrechtelijk stuk. Verscheidene weer andere leden, hoewel meer critisch tegenover het Statuut, verklaarden toch met waardering kennis genomen te hebben, dat thans overeenstemming was bereikt.

Zij wilden zich beperken tot hoofdzaken en slechts wijzen op een aantal moeilijkheden, vooral van staatsrechtelijke aard, waarop zij in de volgende paragraaf terugkomen.

Sommige leden, geheel afwijzend tegenover het Statuut staande, merkten op, dat in het Statuut aan de afhankelijke volkeren in de West geen zelfstandigheid om eigen zaken te behartigen, is gegeven. In schijn is de Nederlandse regering als gevolg van druk van de openbare mening in Suriname, de Antillen en de wereld bereid geweest een aantal concessies te doen, doch in feite houdt zij de macht volledig in handen. Het recht van afscheiding ontbreekt

Zeer vele andere leden waren het hiermee niet eens. Zij achtten het niet noodzakelijk nader op vermelde gratuite beweringen in te gaan.

Juridische aspecten

Vele leden achtten het ontwerp-Statuut een helder en overzichtelijk staatsstuk, beknopt naar omvang en logisch naar opzet. Het muntte huns inziens uit in redelijkheid van oplossing terzake belangrijke vraagstukken. Zeer vele andere daarentegen konden het staatsstuk uit juridisch oogpunt niet bewonderen. Verscheidene van deze verklaarden, dat de ontworpen rege-

(Vervolg zie pag. 5)

Gen. Gruenther wil troepen afstaan voor Indo-China

Parijs. — De geallieerde opperbevelhebber in Europa, generaal Gruenther, heeft Frankrijk toestemming gegeven een deel van de onder zijn bevel staande Franse troepen in Europa naar Indo-China te zenden, aldus wordt te Parijs vernomen. Het Frans verzoek maakt deel uit van de voorbereidingen van de regering voor het geval de onderhandelingen te Genève over een staken van het vuren op 20 Juli nog geen resultaat opleveren. Deze datum stelde Mendès-France als limiet. Als dan geen resultaat is bereikt, wil hij aftreden.

Mendès-France deelde in de Assemblee mede, dat hij voor 20 Juli de Assemblee machtiging zal vragen om dienstplichtigen naar Indo-China te mogen sturen. Dit voor het geval de onderhandelingen mislukken. Hij gaat zelf binnenkort naar Genève als hoofd van de Franse delegatie. Hij herhaalde, dat Frankrijk nooit een capitulatie zal aanvaarden, maar alleen een overeenkomst, waarbij Frankrijk in het Verre Oosten blijft om zijn beschavende, vrede-brengende taak voort te zetten.

Russische nota aan Amerika

H-bom-proeven in beheersraadgebied

New York. — In een heden gepubliceerde nota verzocht Rusland aan de Verenigde Staten geen waterstof- en atoombommen te beproeven in het gebied, dat onder toezicht staat van de beheersraad van de Verenigde Naties. De nota, die door het hoofdkwartier van de V.N. is gepubliceerd, verwijst naar de protesten van de bewoners der Marshall-eilanden tegen de proeven in de Stille Oceaan. De proeven, aldus de nota, hebben onherstelbare schade toegebracht aan de gezondheid van een deel der inheemse bevolking en veel materiële schade. Voorts wordt de beheersraad verzocht er nota van te nemen, dat de proeven een deel van een gebied, dat staat onder toezicht van de beheersraad, hebben vernietigd.

De Amerikaanse afgevaardigde Middkoff heeft in de beheersraad in antwoord op vragen toegegeven, dat bij een proefneming op de Marshall-eilanden een eiland volkomen was verdwenen. Hij zei, dat zijn regering geen andere geschikte plaats had kunnen vinden om de proeven te verrichten.

Een der indieners van een verzoekschrift van de bewoners der Marshall-eilanden aan de beheersraad verklaarde opgemerkt te hebben, dat volgens een verordening van de gemeente New York het afsteken van voetzoekers op 4 Juli verboden was. De waterstofbom was een „supervoetzoeker" en daarom zouden de veiligheidsverordeningen hiervoor nog strenger in acht genomen moeten worden dan in het geval der New Yorkse voetzoekers, aldus de requestrant.

Italiaanse films in Asiento

MINDER BEZOEKERS NAAR DE BIOS

Emmastad. — In de bioscoop Asiento zal met ingang van Maandag, 12 Juli a.s. een proef worden genomen met het vertonen van Italiaanse speelfilms met Spaanse onderschriften. In een mededeling aan de bioscoopbezoekers moest het Bestuur van de Societit Asiento erkennen, dat de gewone bioscoop programmas van de laatste tijd de „normale fleur" misten als gevolg van de grote belangstelling welke de drie-dimensionale en z.g. „wide-screen" films bij de productie n aatschappijen in de Verenigde Staten momenteel genieten.

Hierdoor schijnt nu de productie van de normale speelfilms in Amerika sterk gedaald te zijn.

Tot nu toe is het zo geweest, dat de Bioscoop-Commissie van de Societeit, aan de hand van de vakliteratuur, de beste films, die Curaçao passeerden, voor vertoning in Asiento uitzocht. Maar, daar de keuze over het algemeen hier nu zeer beperkt is, moest men zich beperken in de programma keuze en overgaan tot reprises. Dat had weer ten gevolge, dat het aantal bioscoop-bezoekers de laatste tijd erg is gedaald. In de hoop dat het gemiddelde gehalte van de films hierdoor zal stijgen, heeft het bestuur nu besloten het aantal voorstellingen voorlopig terug te brengen tot zes per week, t.w. op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag.

De vrijgekomen Maandagavond wordt gebruikt voor de (proef) voorstellingen met Italiaanse films, die gemakkelijk te betrekken zijn. Indien er genoeg belangstelling voor bestaat zal men trachten het vertonen van deze soort speelfilms te continueren.

Op Maandag a.s. wordt dan de film „OK Nerone" vertoond gevolgd door: Maandag, 19 Juli: „Anna"; Maandag 26 Juli: „La Lupa"; Maandag, 9 Augustus: „Roma, Ora Undici".

Aarbeving op Java

Grote schade in Semerang

Djakarta. — Op Java is een aardbeving waargenomen, die tien seconden duurde. Uit Semarang werd gemeld, dat de hoogste golven, die men nog nooit had waargenomen, warenhuizen deden instorten en laden wegvaagden.

Te Djakarta was de eerste schok zo hevig, dat de seismograaf van de Indonesische meteorologische dienst brak. Vrijwel de gehele bevolking werd wakker door de aardschok. De deuren en vensters trilden en meubelen werden van hun plaats geslingerd.

Molotov naar Geneve

Genève. — Molotov, de Russische minister van buitenlandse zaken, is hedenmorgen per vliegtuig te Genève aangekomen voor de conferentie over Indo-China. Hij vertrok ongeveer twee weken geleden uit Genève.

Jagan gaat in hongerstaking

Georgetown. — Dr Jagan en andere leiders van de Progressieve Volkspartij in Brits-Guyana zijn in hongerstaking gegaan uit protest tegen de wijze, waarop zij gevangen worden gehouden.

Zij zijn namelijk van de andere gevangenen gescheiden en zitten 14 uur per dag eenzaam opgesloten in een cel van gewapend beton.

Slides van Jamaica

Emmastad. — Gisteravond heeft in het Hotel C.P.I.M. op Negropont Mej. C. Bell, een van de vrouwelijke employé's (geboortig uit Jamaica) van de C.P.I.M., een lezing gehouden naar aanleiding van haar reis naar en door Zuid Amerika. Mej. Bell keerde onlangs na een reis van 3½ maand door Zuid Amerika op ons eiland terug. Na een korte beschrijving van haar reis werd e.e.a. voor de talrijke aanwezigen; hotelgasten en anderen, „verlucht" met het vertonen van enige prachtige door haar zelf opgenomen slides.

Mao Tse Toeng ernstig ziek?

Washington. — Volgens de „Washington Star" heheft men „onlangs in verantwoordelijke kringen te Washington uit betrouwbare buitenlandse bronnen te Peking" berichten ontvangen, dat de leider van communistisch China, Mao Tse Toeng „ernstig ziek" is. Het blad gaf geen bijzonderheden.

Amerikaanse militairen in Tjechoslowakije gearresteerd

Londen. — De Verenigde Staten hebben in Praag een krachtig protest ingediend tegen de arrestatie van zeven Amerikaanse militairen. Deze waren Zondag volgens de Amerikanen per ongeluk over de grens geraakt.

Thans heeft Woensdag Tsjechoslowakije bij de Verenigde Staten geprotesteerd tegen „grensschending" door zeven Amerikaanse militairen in een nota, waarin gezegd wordt, dat **bij de gearresteerden films in beslag waren genomen, die aantoonden, dat de Amerikanen in het Tsjechoslowaakse grensgebied militaire objecten hadden gefotografeerd.**

De Verenigde Staten hebben intussen in een nota aan het Tsjechoslowaakse ministerie van buitenlandse zaken Tsjechoslowakije beschuldigd van het „ontvoeren" der zeven militairen en hun onmiddellijke vrijlating geëist en geprotesteerd tegen de beschuldiging van spionnage.

Prinses Irene zal kerk in Londen openen

Londen. — H.K.H. Prinses Irene zal aanstaande Zondag het nieuwe gebouw van de oudste Nederlandse Hervormde kerk ter wereld in het centrum van Londen openen. Zij zal op verzoek van de predikant der kerk, ds H. van Apeldoorn, de kerk voor geopend verklaren en de zilveren sleutel in het slot van de kerkdeur steken.

De oude kerk, waarin in oorlogstijd H.K.H. prinses Irene werd gedoopt, werd in October 1940 door bombardementen vernield. Zij was de moederkerk voor de Nederlands Hervormde kerk in Nederland sedert 1568. H.M. koningin Juliana zal de plechtigheid bijwonen, evenals vertegenwoordigers van de Britse koninklijke familie en de aartsbisschop van Canterbury, dr Fisher, de Nederlandse ambassadeur te Londen en de Engelse ambassadeur te Den Haag plus een delegatie van 60 leden van de Nederlands Hervormde Kerk.

Om af te koelen

Stockholm. — Nieuwste aanwinst voor de politie van de Zweedse hoofdstad: een politiewagen met er boven op gemonteerd een waterkanon. Wanneer er eens ooit bij de rustige Zweden een straatrelletje aan de hand is, heeft men het kalmeringsmiddel onmiddellijk bij de hand.

Op een kappers-concours in Parijs heeft de beroemde Franse kapper Simon bovenstaande charmante combinatie met dennenappels getoond.

Reis langs de Bovenwinden VII

Uit Hoorn en Enkhuizen voeren schepen naar de Kraal

Sint Maarten werd voor Curacao gekoloniseerd

De Spanjaarden voerden de weinige Indianen, die hun komst overleefden, naar Española, dat is het eiland waar thans de republieken Haïti en Santo Domingo op gelegen zijn. Men had hen daar nodig als arbeidskrachten in de zilvermijnen. Aan de eilanden zelf lieten de Spaanjaarden zich weinig gelegen, aangezien er geen edele metalen gevonden werden.

Toen de handels- en kaapvaart onder één vlag voeren, kruisten Hollandse schepen veelvuldig in de Kraal, op zoek naar zout. Het doet vreemd aan te vernemen, dat pioniers in deze uithoek der wereld, de Kraal, kwamen uit thans vergeten plaatsjes als Hoorn, Enkhuizen en Arnemuiden. Reeds omstreeks 1580 voeren deze Zeeuwen en Hollanders hier, eerst als betaalde, gehuurde vrachtvaarders voor Spanjaarden en Portugezen en daarna — toen de Tachtigjarige oorlog was uitgebroken in 1581 — steeds meer voor eigen rekening.

Zij ontwikkelden, wat men noemt, een neus voor zout en zelfs kleine landtongen en eilanden, waar zich door verdamping van het zoutrijke water van de Caraïbische zee zout vormde, bezochten zij steeds opnieuw. Hollanders en Zeeuwen „sloegen zich neer", gelijk het toen heette, op vele der honderden eilanden, die in een boog de scheiding vormen tussen Kraal en Oceaan.

Op **Tobago**, dat zij Nieuw Walcheren noemden, sloegen zij zich neer in 1618, op **St Maarten** in 1631, op **Curaçao** in 1634, op **St Eustatius** in 1636 en op **St Kruis** in 1642. Van deze eilanden uit koloniseerden zij, dat wil zeggen, plantten zij bewoners op andere eilanden. Van Curaçao uit ging het in 1636 naar Bonaire en Aruba; van St Eustatius naar Tortola (Ter Tholen), Joost van Dijke, Klein Joost van Dijke, Saba, Virgin — Gorda, Penniston (verbasterd tot Spanishtown) e.a.

Kraal de wieg der Ned. Marine.

De Zeeuwen en Hollanders zwierven hier evenwel niet alleen. Terzelfder tijd waren daar de Engelsen, die omstreeks 1625 op St Kitts en Barbados Britse koloniën stichtten. De Fransen waren er niet minder op uit hier eilanden te veroveren en vestigden zich in 1628 eveneens op St Kitts, dat een tijdlang in drie delen verdeeld is geweest.

In 1635 namen de Fransen Martinique. **Van alle eilanden, die Zeeuwen en Hollanders eens hebben bezet, zijn,** behalve de drie Benedenwindse eilanden, nog slechts St. Maarten, Saba en St. Eustatius Nederlands gebleven. Zij worden wel Bovenwindse eilanden genoemd, omdat zij boven die regelmatige wind liggen, welke de Noord-Oost Paassaat heet. De Engelsen noemen deze eilanden juist de Benedenwindse eilanden, omdat zij van een andere richting uit zien.

G. J. van Grol, eertijds gezaghebber van St Eustatius en schrijver van de beste verhandeling erover, laat zien, hoe het zout op tijd gehaald moest worden in verband met de regenmaanden. Het zeevolk leerde, naast avontuur, regelmaat. „De Kraal was de wieg van de Nederlandse Marine, gelijk zij werd voor de Engelse zeemacht".

Boekaniers en Lorrendraaiers

Uit wat van de voorhistorie en Spaanse tijd omtrent de drie eilanden bekend is, valt geen voor elk eiland afzonderlijke geschiedenis te schrijven. Met de komst der Zeeuwen en het wakker worden der Spanjaarden, die nu plotseling deze eilanden voor zich begeerden te houden, brak de tijd der boekaniers en lorrendraaiers aan, het vechten om het bezit der eilanden, het elkander weer afnemen ervan — die historie, welke een op en om deze kleine eilanden een spiegelbeeld was van de elkaar bekampende machten in Europa.

Boekaniers heetten zij naar de **boucan** of het rooster, waarop zij hun (meestal gekaapte) schapen en geiten roosterden. **Filibusters** heetten zij ook, welke benaming merkwaardig genoeg van het Nederlandse **vrijbuiter** komt: vrije buit kaapten zij. Het woord werd in het Frans verbasterd tot filibuster, ging over naar het Spaans als filibustero, naar het Engels als filibuster. Het woord, dat dus iemand aanduidde, die een of andere ongeregelde oorlog voerde, is in het moderne Amerikaans bewaard gebleven als politieke term. Zo noemt men de leden van het Congres, die door eindeloze redevoeringen te houden, het aannemen van een wet pogen uit te stellen.

Lorrendraaiers zijn, wat men thans zwarthandelaars noemt.

In 1621 het eerste Hollandse schip bij Sint Maarten

Uit deze wirwar van schermutselingen tussen verschillende volken is St Maarten overgebleven. Een eiland, zo groot als Terschelling, verdeeld in een Frans en een Nederlands stuk, maar welks bevolking Engels spreekt in die typische tongval, welke eigen is aan St Maarten, zoals elk van al die Nederlandse en Britse eilandjes in deze krans een wel te onderscheiden eigen Engels heeft.

Op 5 October 1624 ging Pieter Schouten bij St Maarten ten anker om enige reparaties aan zijn schip te verrichten. Het is het oudste ons bewaarde bericht over het bezoek van Hollanders aan dit eiland. Schouten bleef vier dagen. Piet Hein voer 1 Juli 1626 voorbij en drie Hollandse kapteins Dirk Simonsz van Uytgeest, Jochem Gijssen en Jan Reyersz Swart lieten op 2 April 1627 de ankers vallen in de Grote Baai. Zij „vonden daer ter halven van 't landt een seer groote Soutpanne, doch op die tijdt gheen Sout daer in, ende noch twee kleyne pannen aen de Zuidt-zijde".

Zoutmeren ontdekt: 1627

Dit Amsterdams eskader heeft de natuurlijke zoutmeren van St Maarten ontdekt. Op 4 April voeren de schepen verder. St Maartens betekenis stond vast. De Kamer van Zeeland besluit in 1628 St Kitts te bezetten — juist te laat, want de Engelsen hadden dit sinds 1623 in bezit en door de aankomst van de Engelsman Charles Warner met vijfhonderd koloniërs en de Fransman d'Esnambuc met een aantal Fransen, was dit eiland niet meer beschikbaar. Wel leverden Zeeuwse schepen in die tijd levensmiddelen aan St Kitts, in ruil voor tabak. De Kamer van Zeeland besluit dan in 1631 het oog op een ander eiland te laten vallen. St Maarten lag als station geschikt. **Gedurende een korte episode hadden de Engelsen en Fransen van St Kitts al op St Maarten gewoond, toen zij in 1629 door de Spanjaarden van hun eiland waren verdreven geweest.** Hoe machtig de Spaanse vloot in deze jaren nog was, blijkt uit haar omvang: met 35 galjoenen en 14 gewapende koopvaarders was Federico de Toledo voor St Kitts verschenen. Hij is hier niet gebleven en reeds in 1630 keerden de bewoners van St Kitts naar hun eiland terug.

Augustus 1631: Nederlands

Wel protesteerden de Engelsen tegen de inbezitneming van St Maarten door de Kamer van Zeeland. Karel I van Engeland had bij octrooi van 2 Juli 1627 alle Caribische eilanden aan James, graaf van Carlisle, geschonken. De Nederlanders kwamen er evenwel toch. De eerste commandeur, **Jan Claesen van Campen**, moet in het begin van Augustus 1631 op St Maarten zijn aangekomen. De Hollandse periode vangt daarmede aan, al is het eiland niet altijd geheel Nederlands gebleven. Ten Westen van de grote Baai, op de heuvel welke eerlang de naam **Lammerenberg** zou krijgen, bouwde men terstond een versterking. Dit is Fort Willem, waarvan men boven op de Fortheuvel de schilderachtige ruïnes nog kan zien. Op de route uit Brazilië lag St Maarten gunstig. Nog dezelfde maand doet Jacob Huygen, schipper op de Moriaan, het eiland aan om zout te halen. Zout was business! Reeds in November 1631, drie maanden nadat zij kwamen, hebben de Hollanders 360 lasten schoon zout klaar voor verscheping. Er werd gewerkt! Men gunde zich de tijd niet een drinkwaterreservoir te maken. Op zeildoeken ving men wat regenwater op.

Door Spanje veroverd: 1633-1647

Lang bleef St Maarten niet in handen der Hollanders. Op 1 Juli 1633 veroverde een Spaanse vloot van meer dan vijftig schepen, na twee dagen vechten, St Maarten. De Spanjaarden vestigden zich met 800 man op het eiland. Boven op de Point Blanche heuvel, beoosten de Grote Baai, bouwden zij een fort, hetwelk een voorbeeld van versterkingskunst moet zijn geweest. Als materiaal gebruikten de Spanjaarden nota bene het puin van het Hollandse fort op Anguilla, dat zij eveneens heroverd hadden.

In de volksmond staat dit Spaanse fort, abusievelijk, als „Frenchman's battery" bekend. Het lag meer naar het uiteinde van de landtong dan St Peter's batterij, die later door de Hollanders op deze landtong werd gebouwd. Fort Willem verviel. Weliswaar was het centrale punt der Spanjaarden Española, doch teneinde de toenemende kolonisatie der Caribische eilanden door allerlei volken tegen te gaan, was een Zuidelijker gelegen station nodig, hetgeen hun plotselinge interesse voor St Maarten verklaart. **De Hollanders moesten „de vracht blijven goed maken" en zochten naar een ander rendez-vous. Het verlies van St Maarten leidde hen naar Curaçao.**

(Nadruk, ook in gedeelten, verboden)

Dr J. Hartog

OGEM oogt naar Midden Amerika

Rotterdam. — Op de jaarvergadering van de Overzeese Gasmaatschappij was het belangrijkste punt van bespreking de financiële gevolgen van de naasting van een deel van het bedrijf in Indonesië, waarvan de opbrengst door remittering naar Nederland ongeveer Nf 17 millioen zal bedragen. De O.G.E.M. zoekt thans emploi voor de vrijgekomen en vrijkomende gelden en heeft daartoe, aldus de president-commissaris mr Jasq Dulith, het oog laten vallen op Midden-Amerika. Het onderzoek hierover is nog niet afgelopen en de plannen dienaangaande verkeren nog in een beginstadium.

Mr. Dulith zeide ook nog, „dat de belangen van de O.G.E.M. in haar andere werkgebieden dan Indonesië groter zijn dan haar belangen in Indonesië, dat eertijds haar grootste gebied was.

Politieleiding onderbezet

Willemstad. — Ons artikel gewijd aan de onderbezetting in de rangen van het leidinggevend politiepersoneel, heeft alom de aandacht getrokken. Er werd ons echter op gewezen, dat commissaris G. Botterweg nimmer de wens te kennen heeft gegeven de politiedienst te verlaten. Wel is het zo, dat de heer Botterweg ernstig overweegt een betrekking elders te aanvaarden, zodat met de mogelijkheid van zijn ontslagname t.z.t. rekening moet worden gehouden.

N.a.v. deze publicatie deelde de heer Botterweg ons het volgende mede:

Tot dusverre heb ik de wens om de Politiedienst van de N.A. te verlaten, in het geheel niet kenbaar gemaakt.

Wel ben ik inderdaad de mogelijkheid om eventueel van werkkring te veranderen, de laatste maanden gaan overwegen.

Ik zal de politiedienst in de N.A., waarin ik jarenlang met hart en ziel heb gewerkt, slechts verlaten indien de omstandigheden mij noodzaken een andere pasende werkkring te zoeken.

Uiteraard is dit slechts een verschil in nuance.

Het feit evenwel blijft bestaan, dat de sterke onderbezetting van het politiepersoneel in de hogere rangen een normale dienstuitvoering van politie apparaat in de weg staat.

En dit ten detrimente van het landsbelang.

Diefstal en heling

Willemstad. — Gistermiddag is aangehouden en ingesloten de vrouw C. O.W., op grond van diefstal en heling. Het schijnt, dat dit een grote zaak wordt, wij hoorden dat het om een bedrag gaat van om en nabij de fl. 16.000 doch zekerheid kon men ons hieromtrent niet geven. Wel schijnt vast te staan, dat meerdere familie-leden meer met deze zaak te maken hebben, dan tot nu toe werd vermoed.

Leerlingen bedrijfsschool op stap

Emmastad. — Vandaag gaan de leerlingen en leraren van de C.P.I.M.-bedrijfsschool een dagje uit. Onder het lover van plantage Groot St Joris zullen leerlingen en leraren van de beslommeringen van alledag tussen de vierkante muren op school kunnen bekomen. Wij wensen leerlingen en leraren van harte een genoeglijke dag toe.

MULO-EXAMENS

Willemstad. — Voor het Mulo-examen slaagden 15 candidaten van de 20 leerlingen. De geslaagden zijn: Hubert Antonius Jansen, Cándido Eligio Kwidama, Ludmila Juliana Isebia, Vera Editha Jacobus, Silvia Antonia Jansen, Mildred Gala Koster, Kasper Wilhelmus Kemper, Cesario Antonio Lacroes, Maria Gertrudis Lancry, Ruben Hermenegildo Leonora, George Antonio Lichtenberg, Edith Imilda Ligeon, André Hubert Linkers, Carla Martijn en Percy de Paula.

Voor het aanvullingsexamen B slaagde Daniel Frederik van Esveld.

Aan allen onze hartelijke gelukwensen.

Verkeer over de brug

Willemstad. — Wij hebben reeds vele malen geschreven over de burg, over het verkeer in de binnenstad en over de Hermandad. Drie onderwerpen van dagelijkse gesprekken op Curaçao. Over de brug en het verkeer wordt waarschijnlijk vandaag weer flink geroddeld, want gistermiddag zijn enkele honderden autobestuurders weer eens beproefd op hun zenuwen. Vanaf ongeveer vijf uur af stond een lange rij wagens in de file, tot nabij het Postkantoor. Tegen half zes draaide de brug dicht. De wagens, die de brug toen passeerden, waren niet te tellen, de binnenstad zat werkelijk propvol. En toen hebben wij weer eens de verzuchting geslaakt, „waar blijft de vaste brug"?

Een personenwagen probeerde om vijf uur „even" naar Otrabanda te gaan, de wagen kwam om tien voor zes terug op Punda. Laten wij hopen, dat er spoedig een oplossing komt voor dit probleem.

Zijn de bussen safe?

Willemstad. — Onze aandacht werd getrokken door een ABC-bus, die door zwakte of ouderdom door zijn voorwielen was gezakt. Op zichzelf geen verontrustend bericht, ware het niet, dat een vriendelijke lezer ons er op attenteerde, dat nog niet lang geleden een ABC-bus — ter hoogte van Zuikertuintje — door zijn achterwielen was gezakt. Met de bussen worden vele personen vervoerd. Meer dan welk voertuig ook, dient dit publiek vervoermiddel aan alle eisen van bedrijfszekerheid te voldoen.

Wij vertrouwen er op, dat deze gesignaleerde mankementen niet wijzen op ondeugdelijk materiaal.

Het weer

Max. temp. 30 C (86 F), min. 24 C (75.2 F) en gem. 27.8 C (82 F). Max wind 18, min. 9 en gem. 14 knopen. Vochtigheid 76%. Licht bewolkt 12 en bewolkt 12 uren.

Wie is de gelukkige?

nr	18	f	500.—
1e	19	„	30000.—
nr	20	„	500.—
	Curaçao		
nr	1561	f	400.—
2e	1562	„	10000.—
nr	1563	„	400.—
	Curaçao		
nr	10302	f	300.—
3e	10303	f	5000.—
nr	10304	„	300.—
	Curaçao		
nr	20356	f	200.—
4e	20357	f	2000.—
nr	20358	„	200.—
	Curaçao		
nr	12092	f	100.—
5e	12093	„	1000.—
nr	12094	„	100.—

Bijzondere prijs van f 100.—: nr 6862
Bijzondere prijs van f 50.—: nr 9051
Bijzondere prijs van f 50.—: nr 6772

Prijzen van f 700.—: 6827 — 7471 — 11155 — 16258 — 19615.

Prijzen van f 500.—: 193 — 1491 — 8781 — 9598 — 10854 — 14169 — 18016 — 19753 — 23542 — 24322.

Prijzen van f 300.—: 470 — 888 — 1185 — 1407 — 2333 — 2997 — 4039 — 6509 — 12967 — 13875 — 14716 — 15450 — 15970 — — 16570 — 16806 — — 17170 — 17988 — 18170 — 22785 — 24829.

Prijzen van f 200.—: 256 — 314 — 1247 — 1695 — 2015 — 2258 — 2390 — 3329 — 1263 — 5370 — 5611 — 6243 — 6829 — 7628 — 7215 — 9257 — 10200 — 10878 — 11256 — 11290 — 11773 — 12042 — 12327 — 12834 — 13288 — 13308 — 13735 — 13802 — 13851 — 14165 — 14913 — 15714 — 16017 — 16381 — 17319 — 18395 — 18923 — 20004 — 20426 — 20746 — 21186 — 21312 — 21315 — 21493 — 21769 — 22145 — 22955 — 23820 — 24226 — 24952.

Prijzen van f 100.—: 249 — 1653 — 2100 — 2381 — 2583 — 2993 — 3271 — 4436 — 4507 — 5165 — 5373 — 5384 — 5476 — 5765 — 5914 — 6702 — 6874 — 6823 — 7651 — 8347 — 8755 — 9685 — 9907 — 10071 — 10080 — 10086 — 10650 — 10884 — 10899 — 11086 — 11428 — 11506 — 11666 — 11928 — 12533 — 12633 — 12842 — 12980 — 13520 — 14805 — 15082 — 15579 — 15637 — 15684 — 15821 — 16343 — 16424 — 16463 — 16893 — 17025 — 17926 — 17932 — 18184 — 19046 — 19057 — 19355 — 19928 — 20149 — 20269 — 20518 — 20713 — 20849 — 20907 — 21313 — 22447 — 22473 — 22569 — 22719 — 22799 — 23240 — 23320 — 23683 — 24111 — 24389 — 24820.

Wat is juist?

Willemstad. — „De Arubaansche Courant" weet in een zijner edities te melden, dat de berichtgeving in de Curaçaose bladen — bedoeld wordt hiermede het exclusieve interview, dat wij mochten hebben met een der vertegenwoordigers van de Stephen Gould Paper Co. — niet geheel juist is. Er zou n.l. al besloten zijn, dat behoudens de medewerking van diverse instanties op Aruba het centrum wordt gevestigd, terwijl als mogelijkheid niet wordt uitgesloten geacht dat Curaçao een filiaal krijgt.

Wij tekenen hierbij aan, dat de gang van zaken ons bevreemdt.

Een dier vertegenwoordigers, de heer Stephen Gould, deelde ons desgevraagd mede, dat de beslissing tussen m.b.t. de plaats van vestiging, in casu òf Aruba òf Curaçao, nog niet gevallen was.

Wij voegden aan deze verklaring toe, dat afwachten thans de boodschap is.

Wij wachten af.

Op de allereerste plaats of de plannen werkelijk serieus bedoeld zijn. Want het wil ons voorkomen, dat een opslagplaats van een papierreservaat evenmin te realiseren is, als destijds de „papier" hotelplannen.

„Het Witte Schaap" in Roxy

Willemstad. — Op 20 Juli as. wordt in de Stadsschouwburg een opvoering gegeven van „Het witte schaap van de familie". Dit wordt gebracht door het Arubaans Amateursgezelschau.

Jong Curacao handhaaft A-klasse positie

(Van onze Sportverslaggever)

Gisteravond vond de tweede wedstrijd plaats tussen Jong Curaçao en Athene. Na een matige strijd zonder veel overwicht van welk der teams ook, kwam het einde met een 2—2 gelijke stand, dat dus voor Jong Curaçao betekende, dat zij haar plaats in de A-klasse handhaafde. De eerste wedstrijd werd door de Oranjehemden met 1—0 gewonnen, de tweede, dus die van gisteravond, eindigde in gelijk spel, dus Jong Curaçao heeft 3 winstpunten veroverd tegen Athene 1.

Het eerste doelpunt scoorde Jong Curaçao, doch Athene wist nog vóór de rust de gelijkmaker in te schieten en met 1—1 stand ging de rust in.

Tien minuten na de rust kreeg Jong Curaçao een penalty toegewezen wegens hands in het strafschopgebied en de stand werd 2—1, doch Athene reageerde hierop en reeds 10 minuten later passeerde de bal voor de tweede maal de keeper van Jong Curaçao. De Atheners zetten thans alles op alles om een derde doelpunt te forceren, doch Jong Curaçao speelde zelfverzekerd, immers met een gelijk spel heeft deze genoeg punten om de A-klasse-positie te handhaven. Met een 2—2 gelijke stand kwam het einde.

Wij zijn verheugd, dat Jong Curaçao, een der oudste A-klassers, zich staande heeft gehouden en wensen „Joki" en zijn jongens van harte geluk.

Nieuw leven in de Athletiekbond

Willemstad. — In de Algemene ledenvergadering van 2 Juli j.l. werd een nieuw bestuur gekozen, en in een bestuursvergadering werden de volgende bestuursfuncties verdeeld t.w.: Voorzitter: E. Dankmeyer, Ondervoorzitter: A. Irausquin; 1ste Secretaris: G. Statius Muller; Penningmeester: H. Prince; 2de Secretaris: A.C.A. Fijnje; Commissarissen: R. Rosario, W. Visser, A. Raphaela, G. Rosario, A. Schoop en J. Calmes.

De Technische Commissie bestaat uit de volgende leden uit het bestuur:

Voorzitter: R. Rosario, Secretaris: W. Visser; Leden: G. Rosario, H. Prince en A. Raphaela.

Er bestaan grootse plannen in het nieuw bestuur voor de reorganisatie en de wederopleving van de Athletiek Bond en de athletiek sport. Besloten is dat de Technische Commissie een programma zal ontwerpen en dit aan het Hoofdbestuur voorlegt in een Bestuursvergadering op 20 Juli a.s.

Het nieuw bestuur doet van nu af aan een beroep op alle Athleten om zich intensief op hun favoriete nummers te gaan oefenen en zich voor te bereiden daar er grote wedstrijden op komst zijn......!

Om de Curaçaose kampioenschappen

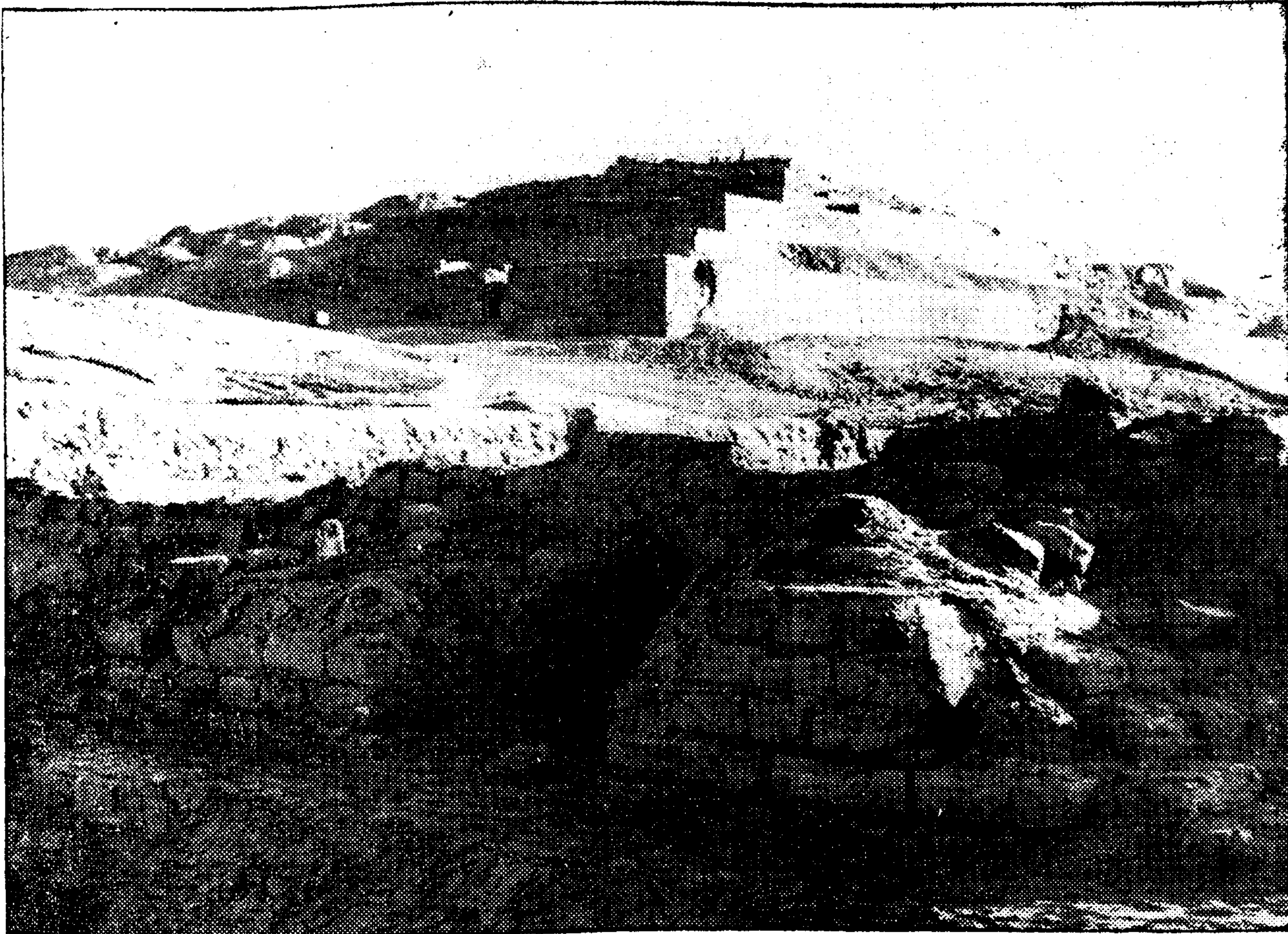
Willemstad. — De uitslagen van de gisteren op de tennisbanen van Mundo Nobo verspeelde wedstrijden om het kampioenschap van Curaçao hadden het volgend verloop: **S. Lampe** slaat **M. Schotborgh** met 6—2, 6—0, 8—6 **O. Salas** slaat **E. de Castro** met 6—2 6—1, 6—3; **Ch. de Jongh** wint van **J v.d. Brugge** met 8—6, 7—5, 6—4; **R Flores** wint van **H. Hilhorst** met 6—2 6—3, 6—4.

Wij meldden reeds gisteren de huldiging van Sofia Berdad, die een delegatie van de Curaçaose gemeenschap thuis kreeg i.v.m. het feit, dat zij die dag honderd jaar is geworden. Hierboven zien wij het krasse mens. Alleen is nu de vraag gerezen, of zij nu wel honderd dan wel honderd en een jaar is. De Burgerlijke Stand namelijk geeft op, dat Sofia Berdad 100 jaar is, de familie is de mening toegedaan, dat het 101 moet zijn. Hoe het ook zij, het is een hele leeftijd.

Naar de tempelstad van Pachacamac

Wij delven Inca-schedels en urnscherven uit het zand op

De Zonnetempel van Pachacamac, die de prae-Inca-volkeren bouwden op een berg aan de kust van de Grote Oceaan. Hier stond de wieg van de Peruaanse beschaving, welke later bevrucht werd door die der Inca's en Spanjaarden, en waaruit het Peru van vandaag voortkwam.

Ontmoeting op historische plek met Antilliaanse landsministers

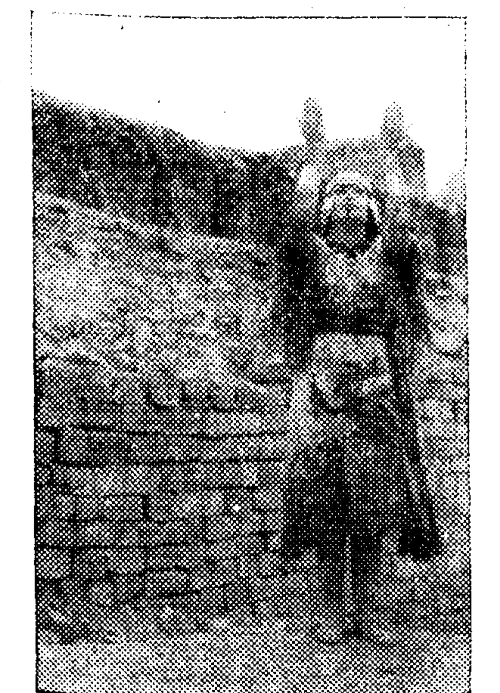
Peruaanse reis-impressies

door A.G. Jansen

(II)

Lima. — Op een middag dat de zon schuchter langs de rand van het wolkendek gleed, togen wij naar Pachacamac. Een van ons, al helemaal bekend met de gebruiken van het land, maakte de opmerking, dat die wolken wel een poncho leken van llamavacht, waardoorheen de zon haar hoofd had gestoken. De poncho is een Indiaans kledingstuk. Het bestaat uit een rechthoekige lap stof waarin zich een opening bevindt om het hoofd er doorheen te steken. De llamahoeders dragen ze nog veel en in de souvenirtienda's zijn ze met karrevrachten te koop.

Wij togen dus naar Pachacamac. En dat zegt u natuurlijk niets, omdat Pachacamac u even onbekend is als de een of andere Thibetaanse nederzetting in het Aziatisch binnenland. Maar ons, die slechts vijf en twintig kilometer behoefden af te leggen om de grond van deze streek onder onze voeten te hebben, biologeerde deze naam vanaf het moment, dat een trotse KLM-vogel ons op Peruaanse bodem zette. In Pachacamac immers bevindt zich de wereldberoemde tempelstad uit de z.g. prae-Inca tijd, dat is de tijd welke aan die van de Incas voorafging.

Limanees meisje als priesteres van de Maan-tempel.

Wij hadden dezelfde taxi-chauffeur met veel fantasie en met veel begrip opgebeld, die ons ook de vorige dagen voor wat mensen van een Caraibisch eiland interesseert langs Peru's schoonheden gevoerd. Hij heette Alfredo, en nadat hij ons van hotel Crillon op de Avenida Nicolas de Pierola had afgehaald, begon hij ons in zijn rap (en soms te rap) castilliano uit te leggen, dat hij ons langs een omweg naar Pachacamac zou voeren en dat hij daarmee een plannetje had.

Wij vonden dat prachtig. Want wij waren het er allemaal over eens, dat hij een reuze vent was die de stad en de streek op zijn duimpje kende en ons werkelijk niet alleen ter wille van de soles rond reed. Zo voerde hij ons, de richting van de avenidas Wilson en Arequipa volgend, langs honderd en een zijwegen, naar Miraflores.

Spaans-moors

Hier ligt de moderne villawijk van de stad. Hier zijn de droomparken en de nieuwe regeringsgebouwen. Zona Residentiale, legde Alfredo uit. Hier is ieder nuis een paleis en iedere tuin een hof van Eden. Hij had niet te veel voorspeld. Wij werden er stil van achter onze portierraampjes. En wij bemerkten al spoedig, dat een vergelijking met wat Curaçao op het gebied van villabouw te zien geeft in tweeërlei opzicht niet opging. Eerstens maakt Miraflores een veel te veel luxeuzer en weelderiger indruk. En vervolgens is de bouwstijl der villa's wezenlijk verschillend met die op onze eilanden. Natuurlijk is het geheel andere klimaat hierop van invloed. De huizen zijn in Peru veel minder open gebouwd. Shutters moet men hier met een kaarslicht zoeken en vensters zonder glas bestaan hier eenvoudig niet. Want de Peruaanse „winter", die in onze „zomer"-tijd valt, moge dan al niet met sneeuw en vorst gepaard gaan zoals in West-Europa, hij staat toch niet toe, dat men alle ramen en deuren openzet en zich op de porch in een rieten stoel nedervlijdt.

Maar er is nog een heel ander en veel ingrijpender verschil. En dat is de bouwstijl dezer woningen, die een duidelijk spaans-moorse inslag vertoont en voor een vreemdeling bijzonder boeiend is. Zo zijn alle vensters en poorten met traliewerk (en wat voor traliewerk!) afgezet, terwijl aan menige villa de ronde hoektorens niet ontbreken.

De bloemenweelde is fantastisch zelfs gedurende deze Peruaanse „winter", waarvan de oude Limanezen u vertellen, dat hij in vijftig jaar niet zo streng is geweest.

Paardensport

In Miraflores tussen de woningen der millionnairs ligt een olijvenpark met bomen van drie eeuwen oud. Peru is niet van vandaag of gisteren. Men rekent er veel met eeuwen! Zo zijn deze bomen nog levende getuigen uit de tijd, dat in Lima drie heiligen leerden: Rosa (Rosita zeggen de mensen), Torribio de heilige aartsbisschop, en Martin de Porres de heilige kleurling. Maar dat is een hoofdstuk apart.

In Miraflores ligt ook de renbaan met de majestueuze tribunes. Auto's kunnen via een tunnel onder de baan door rijden en zich op de middenvlakte zodanig posteren, dat de inzittenden het sportgebeuren door het portierraampje kunnen volgen. Een soort „drive in" dus, zoals veel Amerikaanse steden (en trouwens Lima zelf ook) op bioscoopgebied reeds lang kennen.

Hoog boven de tribunes is een majestueus restaurant, van waaruit de bezoekers, gezellig in fauteuils gezeten, de paardenrennen kunnen gadeslaan.

Country Club

Op Curaçao zijn wij heel aardig verwend met clubs. En, laat ons er aan toevoegen, met clubs die er zijn mogen. Maar moge niemand er ons van verdenken, dat wij na in Peru geweest te zijn, ons dushi Corsow ontrouw worden. Want het moet ons van het hart, dat de Country Club, die wij in Miraflores aanschouwd hebben, alles slaat wat wij in deze contreien op dit gebied ooit gezien hebben. Een bouwsel als een kasteel. Met een tuin om van te dromen. En een groengetegeld zwembad als uit een film. Laat ons er niet verder op in gaan. Want wij zouden er maar jaloers op worden. Maar dat is zeker: ze kunnen hier in Lima wat klaar maken. Onder vrienden drukken we dat zo uit: ze zijn er niet achterlijk!

Tegenstelling

En zo kwamen we dan via het vissersfeest in Chorrillos (want het was op die dag Petrus en Paulus, en dan werkt er hier in Peru niemand) eindelijk via een stuk carretera Panamericana in Pachacamac. En toen zeiden we tegen onze trouwe Alfredo: ja we snappen wat je met ons hebt voorgehad. Je hebt ons op één middag Peru willen tonen, zoals het is en zoals het was. Het Peru, dat vandaag de dag nog even bruisend van leven is als tweeduizend jaar terug.

En toen kwam de tegenstelling. Eeuwen vielen weg, duizenden jaren traden wij terug in de geschiedenis van het oude land aan de Pacific. Wij, in de schommelende auto van Alfredo, waren niet meer de mensen dezer twintigste eeuw, doch kinderen van een der volkeren, die op deze plaats lang voordat de Inca's het land bewoonden, de heilige tempelstad bouwden.

Door een oude straat trok Alfredo's wagen ons tegen de berg op waarop de bouwvallen van de enorme Zonnetempel staan, het godshuis gewijd aan de god van het licht. Misschien was deze straat eens genoemd naar een vorst waarvan de naam reeds lang is verbleekt tegelijk met de stenen waaruit de woningen waren opgetrokken. Mensengeslachten na mensengeslachten trokken hierlangs op om de lichtgod te eren. Een bedevaart, reeds toen, maar op een andere wijze en met andere motieven dan die welke thans langs 's Heren wegen trekken.

Een bedevaart zoals de Peruanen nog heden maken naar hun christelijke heiligdommen van El Señor de los Milagros en de heilige plaatsen, waar Santa Rosita leefde en stierf.

Wij stapten uit op de vlakte, die de woningen van de tempel scheidt. Links en rechts van ons lag het land omgewoeld alsof mensen er hadden gezocht naar relieken, die aan de greep der eeuwen waren ontsnapt. Zo ver het oog reikte groeide er geen plant in dit land der doden en kon geen vogel zich nederzetten in de tak van een boom. Niets dan grijse verpulverd aarde. Eigenlijk geen aarde, maar stof, hetzelfde stof, waarvan duizenden jaren terug de volkeren die hier leefden hun woningen en hun majestueuze tempel bouwden.

Volksdansen in een Peruaans dorp.

Toen gebeurde het!

En toen gebeurde het. Het onverwachte en het ongelofelijke. Een van ons bukte zich en raapte een been op. Een mensenbeen. En nog een. En nog een. Een wij begonnen te graven met de gebrekkige middelen waarover wij beschikten. Met een scherpe steen of met onze blote handen. Wij vonden een kaak, waarin de tanden nog gaf waren. En een van ons stiet op een doodshoofd. Wij keken elkaar aan. De hartstocht had ons beet. Wij drongen hoe langer hoe dieper het land binnen en groeven als wilden. Alfredo kwam aandragen met urn-scherven waarop de geglazuurde motieven nog zichtbaar waren. Dezelfde motiven die wij op de uren in het museum voor Antropologie en Archaeologie gezien hadden.

En wij groeven maar voort. Een soort goldrush dreef ons verder in ons verlangen, niet naar goud, maar naar die dingen die ons het contact met de lang vergleden eeuwen mogelijk maakten. Wij vonden weefsels, geknoopt touw en fraaigevlochten koorden. Dezelfde voorwerpen, die wij in het museum hadden gezien. En toen een van ons een verentooi opdolf, grotendeels vergaan, doch in zijn onderdelen nog heel goed te onderscheiden van de andere zaken, die wij met stijgende bewondering bijeen gegaard hadden, zei Alfredo ons, dat we geluk gehad hadden. Want de geschiedenis de volkeren uit het prae-Inca tijdperk zegt, dat alleen de vorsten een verentooi droegen. En wel van een vogelpaar, dat in de bergen werd gevangen en waarvan er slechts een mocht bestaan.

Mystificatie?

We konden er niet toe komen de berg van de Zonnetempel te bestijgen, alvorens we voor onszelf hadden uitgemaakt of wij nu een prooi waren van een mystificatie of niet. En wij stelden nuchter en zakelijk het volgende vast. De voorwerpen, die wij gevonden hadden geleken als twee druppels water op die, welke men ons in het museum getoond had. Maar waarom hadden bezoekers van de tempelstad ze dan al niet eerder meegenomen, daar ze toch ongetwijfeld een grote historische waard bezaten voor hen die ze zouden bezitten. Alfredo gaf het antwoord. Eerstens merkt niemand deze dingen op, omdat niemand het voor mogelijk houdt deze zaken hier nog te zullen vinden. Maar daarnaast moet men bedenken, dat de tempelstad van Pachamac pas enkele jaren geleden werd blootgelegd en voor bezichtiging werd vrijgegeven. Het tourisme in Peru staat nog in zijn kinderschoenen, oudheidkundige voorwerpen mogen niet uitgevoerd worden en de Peruanen zelf hebben meer belangstelling voor de ongetwijfeld waardevoller antiquiteiten uit het koloniale tijdperk.

Tastbaar bewijs

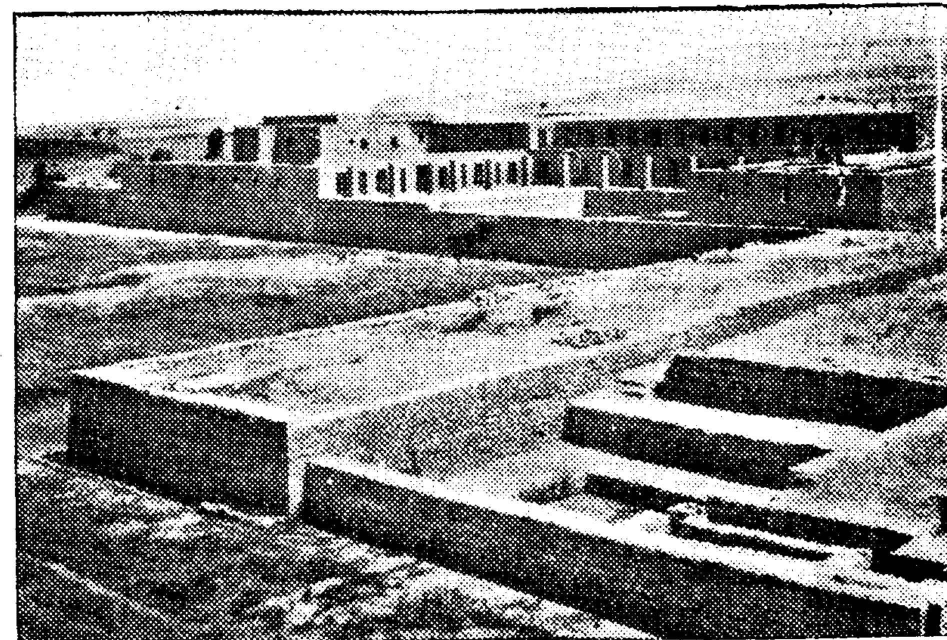
Tenslotte kwam een van ons met een „bewijs uit het ongerijmde". Verondersteld, dat onze vondsten niets met prae-Inca te maken hadden. Waar hadden zij dan wel iets mee te maken? Met voddenrapers, die hier, 25 KM van de stad verwijderd binnen de geheel omheinde velden van de tempelstad, hun beenderen, pottenscherven en vodden hadden achtergelaten, alleen om een lugubere grap uit te halen met hen die naderhand deze plaats zouden bezoeken? Wij tuurden om ons heen door het dal naar de bergen in de verte. Geen mens, geen huis, geen boom. Wat zou eens mens er toe hebben kunnen brengen zich naar deze verlaten plek te begeven? Als er iets ongerijmds was, dan was het dat. Alfredo schudde het hoofd en wees daarbij op het doodshoofd, dat hij in zijn hand hield als een tastbaar teken, dat het „bewijs uit het ongerijmde" voldoend geleverd was.

Naar de tempel

Wij togen naar boven en beklommen het laagste plateau van de Zonnetempel. De zon ging schuil achter de wolken, die in de verte de toppen der bergen verborgen. Grijs en somber doemden de lage muren op, die waren opgebouwd uit stenen vervaardigd van kleistof, hetzelfde materiaal waaruit de arme Peruanen thans nog hun woningen zonder dak optrekken. Stenen, die als los zand uit elkaar zouden vallen wanneer zij eens enkele malen aan de regen zouden blootgesteld worden.

Maar regenen doet het in de Peruaanse kuststreek nooit. En daarom staan deze stenen er nog. En daarom vinden de armen het dak boven hun hoofd een overbodige luxe!

Nauwelijks stonden wij op de eerste omgang, of wij hoorden hoog boven ons stemmen. Die stemmen, maar wij zagen niets. Diep beneden ons ontwaarden wij Alfredo die bij zijn cadillac de wacht hield en ons bemoedigend toeknikte. Hij wees ons een volgende trap en wij kromden de ruggen om hoger te stijgen.

De Tempel, toegewijd aan de Maan, werd enige jaren geleden bloot gelegd. Zij bevond zich twintig voet onder de aarde in de nabijheid van de Zonnetempel. Geheel gereconstrueerd geeft zij de bezoeker thans een duidelijk beeld van de wijze, waarop de prae-Inca-volkeren hun heiligdommen bouwden.

Gestalten

En toen zagen wij kleine gestalten boven ons. Levende mensen van vlees en bloed, gekleed zoals wij en ons iets toeroepend. Wij keken scherp en zagen een arm de hoogte in gaan. Een van ons had het vriendelijke met krullen gelokte hoofd van een man ontdekt, die hij al eens eerder in zijn leven ontmoet had. Een man van een ver eiland in een verre zee. Een man wiens dagelijkse omgang met de regeerders van het eiland hem een grote belangrijkheid hadden verleend. Het was mr. de Vries, op Curaçao niet onbekend, en tesamen met zijn vrouw als een hinde omlaag dartelend. En achter hem aan de landsministers Eman en Moreno met hun respectieve echtgenoten. Een wonderlijke ontmoeting op een wonderlijke plaats. Beiden als uit een verre onbekende wereld gekomen groetten de gezelschappen elkander, het stof der eeuwen aan schoenen en kleren.

Om nooit te vergeten

De avond begon reeds te vallen toen wij het hoogste punt van de tempel bereikten. Een panorama zoals wij nog nooit gezien hadden, ontvouwde zich voor onze ogen. Aan de landzijde de keten der grijze bergen, somber en aan de toppen in dichte mist gehuld. In de verte door het dal het zwarte lint van de carretera Panamericana. De blik zeewaarts wendend het wit-blikkerend gauno-eiland met de kolossale kunstmestfabriek. En daarachter de Pacific, de zee die zo groot is dat zij al het land van de aarde kan bevatten.

Hier stonden wij dan op de plek waar de geschiedenis van Perú een aanvang nam. Hier bouwden de eerste bewoners hun Zonnetempel ter ere van het hemellichaam dat zij als hun god beschouwden. Hier werd de komst van iedere nieuwe beschaving voorafgegaan door een verwoesting van het godshuis dat voorgaande geslachten bouwden.

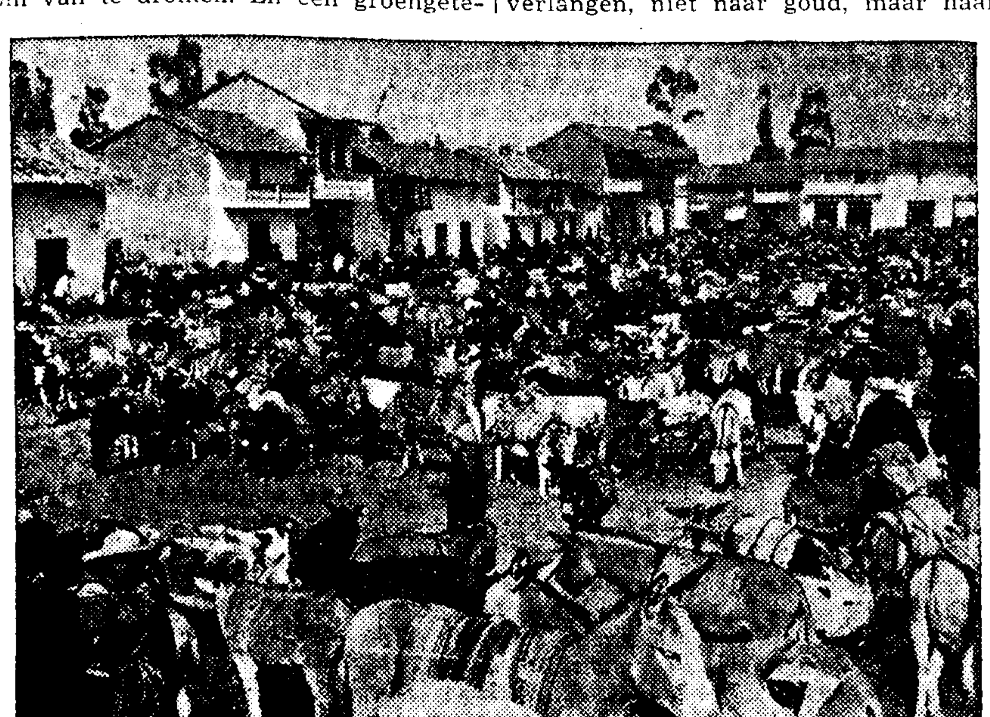
Hier was Perú's middelpunt, voordat het Cusco der bergen, de „Navel der Mensheid", het „Rome der Nieuwe Wereld" gesticht werd. En beneden ons lag de Maantempel, waar de maagden in afzondering leefden ter ere van haar, die de koningin is van de nacht.

Wij togen er heen en ontwaarde in de wanden van het geheel gereconstrueerde bouwsel gedeelten der oude muren. Prachtige op maat gekapte en zonder cement verbonden stenen, zoals Cusco er duizenden bezit en waarvoor de mensheid thans nog in bewondering staat. Nog slechts tien jaar geleden werd deze tempel ontdekt twintig voet onder de grond. Wij balanceerden over de brede randen der dakloze muren en konden een onbescheiden blik werpen in de heilige verblijven der maagden, in het wijde bad der zuiveringen, in de gaanderijen en in de woonverblijven der aan de Maangod toegewijde vrouwen. En dan blikten wij over de sombere vlakte. Daar lagen de beenderen verstrooid van hen die in de ochtend van Peru's geschiedenis reeds een beschaving bezaten, welke thans nog bij veel stammen en volkeren tevergeefs wordt gezocht. Daarvan hebben getuigd de rijke bezittingen van Peru's nationaal museum en daarvan getuigden ook de blootgelegde tempels en de stad van Pachacamac.

Plaatjes uit het Peruaanse bergland

De oorspronkelijke bewoners van het Peruaanse bergland houden van muziek en beoefenen deze op tokkel-instrumenten van geheel eigen vorm.

Muildierenmarkt in het Peruaanse stadje Huancayo.

Een bewoner van de Peruaanse hoogvlakte in zijn typische kledij.

Het dal van Vilcanota in Peru.

Belgen zijn schrijflustig

Hoeveel brieven schrijft U?

New York. — De gemiddelde Nederlander schrijft 138 brieven per jaar, zo blijkt uit de laatste uitgave van het Statistisch Jaarboek van de Verenigde Naties. De Nederlanders worden in hun schrijflust slechts door zes andere naties overtroffen.

Aan de top staan de Belgen met 210 brieven per jaar, gevolgd door de Zwitsers, die elk gemiddeld 200 brieven per jaar versturen. Op verre afstand volgen dan de Engelsen en Nieuw-Zeelanders, die er 165 per jaar schrijven en de Australiërs, die elk jaar 154 brieven aan de post toevertrouwen. Daarna komen dan de Nederlanders met 138, de Zweden met 122 en de Oostenrijkers met 119 brieven per jaar. Onderaan de ranglijst staat Angola (Portugees West-Afrika), waar elke inwoner slechts tot een gemiddelde van één brief per jaar komt. Ook in de Belgische Congo is de schrijflust niet erg groot: slechts twee brieven per inwoner per jaar tegenover vier in Frans Marokko en 7 in Turkije en Egypte.

Van de andere kant blijkt uit het Statistisch Jaarboek, dat de toeneming in het briefverkeer procentueel het hoogste is in de minder ontwikkelde gebieden, zoals Nigeria, Malakka, de Goudkust of Noord-Rhodesia. De Zwitsers zijn in hun briefverkeer van alle volkeren het meest internationaal georiënteerd. Gemiddeld schrijft elke Zwitser per jaar 20 brieven naar het buitenland. Daarna komen de Ieren met 18, de Nieuw-Zeelanders met 10, de Belgen met 9, de Engelsen met 8 en de Nederlanders met 7 brieven per jaar het buitenland.

COKESFABRIEK EMMA I STILGELEGD

Na 25 jaar exploitatie

Na 25 jaar in exploitatie te zijn geweest heeft de cokesfabriek Emma I te Hoensbroek haar cokesfabricage voorgoed beëindigd. Haar taak zal in September worden overgenomen door de nieuwe modernere cokesfabriek Emma II te Beek, waarvan de eerste twee batterijen reeds komende maand zullen worden aangestookt.

Bedroeg de verwerkingscapaciteit van de Emma I in haar oprichtingsjaar 1919 875 ton kolen per dag, in 1927 steeg dit tot 3500 ton en later nog tot ongeveer 4.000 ton. De geproduceerde cokes bleek al spoedig zulk een goede internationale naam te verwerven, dat hierdoor de vraag naar cokes enorm toenam. De Staatsmijnen zagen zich dan ook in 1929 genoodzaakt over te gaan tot de bouw van een tweede cokesfabriek, namelijk cokesfabriek Maurits te Geleen, welke samen met de Emma I een verwerkingscapaciteit wist te bereiken van 10.000 ton per dag. Tengevolge van de oorlog daalde deze capaciteit tot 6.000 ton om in 1949 weer te stijgen tot ongeveer 8.000 ton. De hulp van de nieuwe cokesfabriek Emma II zal evenwel onontbeerlijk zijn om de vooroorlogse capaciteit weer te bereiken en zelfs te overtreffen. Dit laatste zal ongetwijfeld lukken wanneer de nieuwe Emma II een derde batterij in gebruik zal nemen, waardoor deze cokesfabriek samen met de Maurits aan een capaciteit van 12.000 ton per dag zal toekomen. Het stilleggen van de Emma I zal niet betekenen dat deze fabriek helemaal geen diensten meer aan de Staatsmijnen bewijst, daar het in de bedoeling ligt de gashouders van cokesfabriek Emma I te bestemmen als reserve gashouders voor de beide andere cokesfabrieken.

„Eh.... tegen, tegen"

Binnenhof. — De Partij van de Arbeid heeft in haar Tweede-Kamerfractie een vrouwelijke afgevaardigde, die de meisjesnaam Ploeg heeft en met een naamgenoot getrouwd is. Zij heet dus mevrouw Ploeg-Ploeg. Het oplezen van die dubbele naam heeft altijd een komisch effect voor mensen, die voor het eerst een Kamervergadering bijwonen. Alle afgevaardigden lachten hartelijk met de tribune mee, want bij de stemming over een amendement leek het alsof mevrouw Ploeg-Ploeg de juiste consequentie trok uit haar dubbele naam. Zij aarzelde even en riep, onmiddellijk nadat de griffier „Ploeg-Ploeg" had gezegd: „Eh tegen, tegen".

De Amerikaanse violist Donate heeft met behulp van viool, bas en guitaar een plaat gemaakt, die door het bekende trucje van de veelvuldige opnamen het geluid van een uit 40 instrumenten bestaand orkest laat horen.

Vijftig jaar geleden begon de missie op Portorico

II

Van bevriende zijde kregen wij een nummer toegezonden van „The Tablet" van 19 Juni 1954, waarin een goed artikel voorkomt over onze Missie in Portorico. Vermoedelijk is het van de hand van een van onze eigen Paters. Er staan enkele gegevens in, die wij gaarne gebruiken om een vervolg op ons eerste artikel over dit onderwerp samen te stellen.

De Paters worden in Portorico bij hun kloosternaam genoemd, in tegenstelling met de Ned. Antillen, waar men hen bij hun familienaam noemt. De voornaamste reden hiervoor zal wel zijn, dat de Portorikijnen niet in staat zijn de Nederlandse familienamen uit te spreken.

De eerste drie Missionarissen waren de Paters Gregorius Vuylsteke, Joachim Selbach en Martinus Luyck. Zij werkten in het bisdom van de eerste Amerikaanse Bisschop, Mgr. James. H. Blenck S. M. Zij openden een parochie te Yauco en gedurende de volgende vijftig jaren stichtten zij parochies, kapellen en scholen te Bayamón, Cataño, Palo Seco, Isabela, Comerio, Ensenada en Guánica.

Momenteel zijn de Paters 32 in getal ondanks de schade, die de Ned. Provincie van de Paters Dominikanen geleden heeft onder Wereldoorlog II.

Sinds 1910 worden de Paters in hun parochiewerk bijgestaan door de Zusters Dominikanessen van Brooklyn, waarvan er nu 70 in Portorico werkzaam zijn. Honderdtachtigduizend katholieken zijn aan de geestelijke zorg van onze Paters toevertrouwd.

Sinds 1904 zijn de volgende Paters de religieuse Oversten (Vicaris) geweest van onze Paters in Portorico: Pater M. G. Vuylsteke (1904—1910), Pater M. Luyckx (1910—1918), Pater J. Raemakers (1918—1928), nogmaals Pater Luyckx (1928—1932), Pater H. Oorsprong (1932—1946), Pater M. Nieuwenhuizen (1946—1953) en Pater M. Holterman (1953———).

Hun eerste Vicaris, de H. E. Pater Michael Gregorius Vuylsteke, werd in de kathedraal van San Juan Bisschop gewijd in 1910 en kwam als Apostolisch Vicaris het bestuur op zich nemen van de Nederlandse Antillen. De Z. E. Pater Raemakers, al 49 jaar in de Missie werkzaam, maakte zich bijzonder verdienstelijk voor de Holy Name Society, waarvan hij soms op een bijeenkomst 30.000 leden verenigd zag.

De E. E. P. P. Marcus Huigens en Martinus Berntzen richtten het apologetische weekblad El Piloto op, dat zich in een goede bloei verheugen mag en gelezen wordt in verschillende Latijns-Amerikaanse landen. Pater Augustinus Dunnewijk oefent apostolaat uit via de radio. Pater Hyacinth Oorsprong richtte de Broederschap op van de Zalige Martinus de Porres, die de zorg op zich neemt voor behoeftige zieken.

Mgr. Blenck heeft intussen vele opvolgers gehad: Mgr. William A. Jones, Mgr. George J. Carnuana, Mgr. Edwin V. Byrne, Mgr. Aloysius J. Willinger, Mgr. James P. Davis en Mgr. James E. McManus.

De Nederlandse Paters Dominikanen hebben er de glorievolle traditie hoog gehouden van de eerste Spaanse Dominikanen, die in 1520 in Portorico kwamen. Deze Spaanse monniken bouwden de eerste kerk van Portorico onder het patronaat van de H. Thomas van Aquino. Deze kerk werd voltooid in 1528 en staat er nog steeds ondanks 400 jaar van orkanen, aardbevingen en oorlogen. Hun werkzaamheid verspreidde zich spoedig over heel Portorico. In de hoofdstad San Juan richtten zij een universiteit op voor de opleiding van priesters en lekestudenten en een novitiaat voor hun Orde. Gedurende 300 jaar zijn deze Spaanse Paters een grote steun en kracht geweest voor hun volk onder vele moeilijke omstandigheden. In 1821 slaagden den vrijmetselaars en anticlericalen er in de beruchte Spaanse exclaustratiewet door te drijven. De kerken en scholen van de Paters Dominikanen werden in beslag genomen en de monniken werden uit hun kloosters verdreven.

Na de Spaans-Amerikaanse oorlog van 1898 keerden de meeste Spaanse priesters naar Spanje terug, zodat een groot deel van het Portorikijnse volk zonder geestelijke verzorging bleef. De strubbelingen en moeilijkheden, ondervonden in de 19e eeuw deden de kennis van de katholieke godsdienst en de beoefening van de katholieke praktijken sterk achteruit lopen. De Nederlandse Paters Dominikanen, samen met de Amerikaanse Paters Redemptoristen, die in 1902 naar Portorico kwamen, doen nu hun best om het katholicisme weer in zijn oude glorie te doen opleven. De Zusters Dominikanessen van Brooklyn kwamen in Portorico in 1910 en de Zusters Josefieten van Brooklyn verschenen op het Missieveld in 1930. Na de komst van de Redemptoristen en de Dominikanen zijn er langzamerhand meer Amerikaanse Orden en Congregaties het Missiewerk in P. R. komen steunen.

M. D. Latour O. P.

908.000 toeschouwers keken naar voetbal

Het aantal toeschouwers bij de wedstrijden voor de achtste finale van de wereldkampioenschappen bedroeg 520.000, voor de beide extra wedstrijden 50.000, voor de kwarteindstrijden 135.000, voor de twee halve eindstrijden 108.000, voor de ontmoeting om de derde plaats 25.000 en voor de eindstrijd 70.000. In totaal hebben dus 908.000 toeschouwers, dus nog geen millioen, de 24 ontmoetingen van het eindtournooi om het wereldkampioenschap bijgewoond.

In totaal heeft het organisatie-comité voor de zitplaatsen 5,1 millioen Zwitserse francs ontvangen en voor de staanplaatsen 2,76 millioen francs. In totaal bedroeg de bruto recette dus 7.860.000 Zwitserse francs. De uitgaven worden op twee millioen francs geschat zodat het batig saldo zeer ruim moet worden geacht.

Italianen kunnen naar Rusland

Italiaanse toeristen zullen deze zomer gelegenheid krijgen om Sovjet-Rusland te bezoeken. Ze behoeven zich maar aan te melden bij een reisbureau en alles komt in orde. Ze hebben keuze tussen drie klassen: luxe klasse, middelklasse en volksklasse. Bij alle reizen op het programma zijn Moskou en Leningrad altijd inbegrepen. Russisch behoeven zij niet te spreken, want er staat uitdrukkelijk bij, dat zij nooit met iemand van de bevolking mogen praten. Zij mogen alléén maar kijken naar wat hun getoond wordt: Concerten, toneelvoorstellingen en ballet. Bij de propaganda voor deze reizen wordt Siberië voorgesteld als een prachtig land (wat het ook inderdaad is), „dat iedere toerist gaarne zal willen bezoeken". Nog niemand heeft zich intussen aangemeld.

Vuile was in Veiligheidsraad

New York. — De Russische afgevaardigde Tsarapkin wapperde dezer dagen met een exemplaar van de „New York Times" in de vergadering van de Veiligheidsraad. Hij merkte op, dat er een foto in stond van een voormalige Zuidslavische kabinetsminister, die nu in Chicago vuil goed in een wasserij sorteert.

„Dat is de Amerikaanse manier van leven — een minister, die vuile kleren moet uitzoeken", aldus Tsarapkin.

Henry Cabot Lodge Jr, de Amerikaanse vertegenwoordiger, antwoordde, dat hij verbaasd was over het feit, dat de Russische gedelegeerde „neerzag" op eerlijk werk. „Er steekt niets kwaads in het werken in een wasserij, in schoon zijn", zeide Lodge. „Deze man kreeg die baan zonder naar een commissaris te behoeven gaan om er om te vragen. Hij moest er evenmin zijn ziel voor verkopen. En hij heeft ook nog een kans president van de wasserijmaatschappij te worden. Vele arbeiders hebben die kans."

De foto in de Times toonde Stankos Masic, voormalig Zuidslavisch rechter en minister. Masic heeft in Chicago verklaard trots te zijn in Amerika te werken, er aan toevoegend: „Mijn nieuwe land heeft me niet alleen een dak boven mijn hoofd en eten gegeven, maar ook zijn genegenheid".

Robot V.V.V.

Op de „Hauptbahnhof" te Linz is onlangs een automatisch toestel in gebruik genomen, dat inlichtingen verstrekt omtrent vrije hotelkamers. Wanneer men op een knopje drukt, gaat op een plattegrond van de stad een lichtje branden bij hotels waar nog kamers vrij zijn. Binnen afzienbare tijd hoopt men ook in Wenen, Graz en Innsbruck dergelijke toestellen te installeren.

Genève. — De communistische Chinese premier, Tsjoe En-lai, is met een vliegtuig naar New Delhi vertrokken om besprekingen te voeren met premier Nehroe over de Geneefse conferentie en vraagstukken betreffende Zuid-Oost-Azië.

Zeven weken in de Sovjet-Unie VII

Uitbuiting van de mens heeft in Rusland toppunt van perfectie bereikt

ONVOLDOENDE SOCIALE ZEKERHEID

We kunnen niet voorzichtig genoeg zijn met de Russische theorieën en we moeten ons vooral hoeden voor de dikwijls zeer listig verborgen dwalingen van deze theorieën. Streven onze „kapitalistische" staatslieden er ook niet naar in de behoefte van iedereen te voorzien? Men heeft niet getracht ons te overtuigen van de noodzaak van het collectivisme om onze economische productie en de productiviteit te vergroten, ons nationaal inkomen te verhogen en beter te verdelen door een edelmoedige salaris- en een strenge belastingpolitiek. De Russische leiders beweren, dat zij dank zij de collectivisering van alle productiemiddelen — hetgeen bij hen in staatskapitalisme is ontaard — een belangrijk grotere productie en de productiviteit hebben bewerkstelligd dan bij ons. Dat moeten wij beslist ontkennen en om die reden blijven we ook maar trouw aan ons individueel kapitalistische systeem.

Persoonlijke vrijheid volkomen verstikt

En geven Mikoyan en Krouchtchev, de Russische ministers van Handel en Landbouw, ons niet in een zekere mate gelijk? Heeft Mikoyan de Russische staatsgrossiers niet aangeraden zich te richten naar de methodes die bij de kapitalistische zakenlieden in gebruik zijn. En heeft Krouchtchev niet verklaard, dat de Russische boer niet meer produceert dan hij in zijn eigen belang acht?

En wat de uitbuiting van de mens door de mens betreft, waarover we in de vorige aflevering schreven, we houden niet op de bewering te bestrijden, dat dat in Rusland niet zou voorkomen. Een democratische staat is noodzakelijkerwijs de beschermer van de zwakke, de geringe. Bovendien kennen wij hier een hele serie instellingen, en in het bijzonder de vakverenigingen, die er niet alleen voor waken dat de werknemer niet geëxploiteerd wordt door de werkgever, maar die zelfs „contrôle" uitoefenen op de bescherming die de staat aan de zwakken verleent, teneinde het individu te beschermen tegen de fouten die de staat zelf zou kunnen begaan. En dan spreek ik nog niet eens van de onvergelijkelijke garantie die de onpartijdige rechtspraak ons geeft.

Terwijl de Russische regering hoog opgeeft over de „dubbele verzoening" waarover we reeds schreven, verstikt zij in werkelijkheid de persoonlijke vrijheid volkomen. In de proletarische staat hebben de proletariërs zelfs niet het recht vrijelijk hun eigen vertegenwoordigers te kiezen. En de dictatuur van het proletariaat is in feite niets anders dan de dictatuur van de bureaucratie. Is het niet opmerkelijk te constateren dat de Russische meesters tegenwoordig bijna allemaal technocraten zijn. Alleen Krouchtchev, die de zoon is van een mijnwerker, maakt hierop een uitzondering; hij is een bijzonder militante persoonlijkheid.

De menselijke persoonlijkheid

Het respect dat wij hebben voor de menselijke persoonlijkheid is een opvatting die men in Rusland niet kent. Het communisme leert dat de mens ten dienste moet staan aan de samenleving en dat deze laatste een veel hogere graad van belangrijkheid heeft.

Het uitbuiten van de mens door de mens heeft plaats gemaakt voor de exploitatie van de mens door de gemeenschap. En zij die deze gemeenschap — die, als iedere andere, in feite niets anders is dan een groep mensen — in Rusland vertegenwoordigen, kunnen vergeleken worden met die van andere menselijke groeperingen, bijvoorbeeld die van de kapitalistische staten.

Moet ik aantonen dat in de autoritaire landen de uitbuiting van de mens het toppunt van perfectie bereikt?

Tijdens mijn reis heb ik heel wat fabrieksleiders gezien, directeuren van colleges, rectoren van universiteiten, omgeven door de achting en de aanhankelijkheid van hun arbeiders en hun studenten. Het waren goede en eenvoudige mensen, zoals men er ook hier zo velen aantreft, die glimlachten, handen drukten, en bemoedigende woorden spraken, wat hen de sympathie waardig maakte waar zij het voorwerp van waren. Maar ik kan me ook nog heel goed de fabrieksdirectrice herinneren, die zich uit de hoogte en geenszins plezierig tegenover haar arbeiders gedroeg, en hen bij het passeren een honende blik toewierp. Nadat ik deze scène had bijgewoond was ik er van doordrongen dat aan de uitbuiting van de mens in de Sovjet-Unie nog geen einde was gekomen.

De baas beslist

Als men het regiem van de Russische sociale zekerheid bestudeert, dan constateert men al spoedig, dat de voordelen, die aan de arbeiders worden toegekend, afhankelijk zijn van het aantal jaren gedurende welke zij bij dezelfde onderneming in dienst gebleven zijn. Als een jonge arbeider, die nog slechts vier jaar in een fabriek werkt, het slachtoffer wordt van een ongeval, dat hem voor het leven ongeschikt maakt om te werken, dan ontvangt hij slechts zestig procent van het bedrag, dat hij ontvangen zou hebben als hij er acht jaar werkzaam was geweest. Dat is onrechtvaardig, onmenselijk, zult u zeggen. Het is niet de schuld van die arbeider dat hij het slachtoffer van een ongeluk is geworden nadat hij nog maar vier jaar in dezelfde fabriek gewerkt heeft. Dat is mogelijk, maar het is het belang van de Russische werkgever dat de regelmaat van de werkzaamheden zoveel mogelijk gehandhaafd blijft. En in Rusland is het de baas die beslist, want de baas is de staat.

Naast arme zijn er ook welgestelde boeren in Rusland.

Raymond Scheyven

Massa-moordenaars

Vindhya Pradesj (India). — Gezocht worden twee massa-moordenaars: het zijn een tijger en een luipaard, die tezamen reeds 187 mensen gedood hebben.

Tussen neus en lippen

Ei, ei!

Mevrouw Florence Metrale te Sidcup in Engeland had bij haar kruidenier prachtige „eerste klasse" eieren gekocht, keurig voorzien van het stempeltje van het ministerie van Voedselvoorziening. Tot verbazing van de kruidenier kwam zij echter een prachtexemplaar terug brengen. „Het is inderdaad eerste klasse", zei ze, „n.l. eerste klas aardewerk".

Duivels Oorkussen

De heer W. B. Ross in Kansas City werd gevraagd, hoe hij er in geslaagd was honderd jaar oud te worden. Hij antwoordde: „Door luiheid, niets anders dan luiheid. Ik heb nooit méér uitgevoerd dan strikt noodzakelijk was, om in leven te blijven, en ik ben van plan nog een jaar of vijf te leven, alleen maar door nog luier te worden". Wanneer hij te lui wordt om te ademen, zal het eerst met de heer Ross gedaan zijn.

Een dag zonder vrouwen

De organisator van een radioprogramma in Zweden heeft onlangs een Zondag tot vacantiedag voor de huisvrouwen uitgeroepen. De staatsspoorwegen wilden niet achterblijven en boden de huisvrouwen een reis naar de plaats van haar keuze aan voor half geld. De enige voorwaarde was, dat zij om middernacht weer thuis moesten zijn. De mannen moesten die dag maar zien, hoe zij zelf het huishouden regelden. De dag werd een daverend succes, althans voor de vrouwen. Duizenden huisvrouwen verdrongen zich voor de stationsloketten in de grote steden. Sommigen gingen zelfs 500 km. ver op familiebezoek. Alle vrouwen, die een trouwring droegen, kregen een spoorkaartje voor de helft van de prijs. Vele huisvaders hebben echter telefonisch hun misnoegen kenbaar gemaakt aan de radio-omroep, ofschoon er ook heel wat waren, die hun vrouwen wel een verzetje gunden. De minister-president Tage Erlander verklaarde: „Ik ben geen expert in koken, maar ik heb mijn plicht gedaan en mijn vrouw stond er versteld van". Wel moest hij toegeven, dat hij drie vrienden had uitgenodigd om hem te komen helpen, en één van die vrienden was een eigenaar van een restaurant.

Tegen rouwrandjes

Radio-Boedapest bericht, dat de arbeiders in levensmiddelenindustrieën minstens ééns in de week hun nagels moeten laten knippen om hygiënische redenen en „in overeenstemming met in de Sovjet-Unie opgedane ervaringen". Verscheidene fabrieken hebben reeds „manicure-salons voor arbeiders" ingericht.

Tom Poes en het kunsthars-hart

1817

1917. — Heer Bommel en Tom Poes liepen rechtstreeks naar de grote zaal van slot Bommelstein en daar begon heer Ollie rusteloos heen en weer te stappen, terwijl Tom Poes zich in een gemakkelijke stoel liet zakken.

„Ik begrijp niet, wat jou bezielt!' zei heer Bommel ontstemd. „De meest hoogstaande lieden zijn lid van de Kleine Club! Grote en rijke heren! En jij zegt zomaar, dat ze niet deugen! Het is een schande! Neem de burgemeester en de hoofdcommissaris! Hooggeplaatst en tóch zo eenvoudig! Of de heer Dorknopper! Een hardwerkend en onbreukbaar ambtenaar eerste klasse. En zelfs de heer Grootgrut, die slechts een commestibles-handelaar is, heeft een heel fijn gevoel voor humor! Er is niemand, die zo gul om mijn grapje lacht, jonge vriend!"

„E toch deugen ze niet!" hield Tom Poes vol. „Zullen we wedden?"

Heer Bommel keerde zich verrast naar hem om. „Wedden?" riep hij uit. „Hoe kun je daar nu over wedden? Hoe wil je dat bewijzen? Onzin, jonge vriend!"

„Ik heb een plan!" zei Tom Poes. „Als u daar aan mee wilt doen, zal ik U bewijzen, dat ik gelijk heb en dat die hele club niet deugt!"

„Wat is dat dan voor een plan?" vroeg heer Ollie, na enige tweestrijd. „U hoeft alleen maar te doen, alsof U ineens arm geworden bent!" legde Tom Poes uit. „En dan moet één voor één om hulp vragen!"

„Is dat alles?" riep heer Bommel. „Wel, dat is héél eenvoudig! Ze zullen allemaal blij zijn, mij te kunnen helpen! — het zijn de beste vrienden, die ik heb! Haha! Wat een idee! Maar goed, je zult je zin hebben, morgen zal ik doen, alsof ik ineens arm geworden ben!"

DE VERLEGEN VRIJGEZEL

door

P. G. Wodehouse

42)

En het sprak vanzelf, dat hierdoor de hele toestand veranderde. Het was geen nieuwe vijand, die er was komen opdagen — hij had een vriendin weergevonden. Een meisje met zo'n heldere geest als May Stubbs zou aanstonds de motieven begrijpen, dat hem ertoe hadden gedreven, zich onder het bed te verstoppen, en zij zou zijn handelwijze billijken ook. Als het zo uitkwam, kon hij gebruik maken van haar hulp — zij kon bijvoorbeeld gaan verkennen, of de trap vrij was. Kortom, deze laatste onderbreking van zijn dromerij was bij nader inzien geen ramp, maar de grootste meevaller, die hem te beurt had kunnen vallen.

Van harte niezend — want hij had een veren pluisje in zijn neus — rolde George onder het bed vandaan met een jolige lach krabbelde hij overeind.... en keek in de opbollende ogen van een wildvreemde jongedame.

Ten minste — een wildvreemde jongedame léék zij hem in de eerste seconde hunner ontmoeting. Maar terwijl hij haar stond aan te staren, rijpte langzaam in zijn geest het geloof, dat hij haar ooit en ergens eerder gezien had. Maar waar? En wanneer?

Het meisje bleef hem aangapen. Het was een klein, knap ding, met levendige, zwarte ogen, en een mond, die bijzonder bekoorlijk geweest zou zijn, als hij op het ogenblik niet open had gehangen gelijk die van een vis.

Het bleef doodstil in het slaapprieel; dus mevrouw Waddington, die aan de buitenkant van de deur haar oren stond te spitsen, begon al te vermoeden, dat George niet in zijn hol was, en zij derhalve nog een lange periode van waken en wachten voor de boeg had. Maar plotseling begonnen stemmen te spreken. Wat ze zeiden, kon mevrouw Waddington niet verstaan, want de deur was van dik hout; maar één der stemmen was zonder enige twijfel die van George.

Mevrouw Waddington aarzelde, wat zij nu doen zou. Blijven luisteren, tot het besprek verstaanbare klanken opleverde? Lang voor die deur blijven staan was gevaarlijk: ze kon betrapt worden, of de deur tegen haar neus krijgen. Zij moest eerst eens goed nadenken, op een veilige plaats. Zij sloop dus weg, en in de schaduw van de watertank zette zij haar gedachten aan 't werk.

Aan de andere kant van de deur was het meisje, met haar blik voortdurend op George gevestigd, begonnen terug te deinzen. Bij ongeveer de derde deins stiet zij tegen de muur, en door de schok scheen zij het vermogen om te spreken te hervinden.

„Wat moet u in mijn kamer?" riep zij.

De uitwerking van die vraag was deze, dat er plotseling een ziedende toorn in de plaats kwam van de verlegenheid, waardoor George was aangegrepen. Het werd nu wezenlijk te bar, vond hij. Een komplot van omstandigheden scheen die avond zijn pergola tot een soort vergaderzaal der volkeren te hebben gemaakt; maar er waren grenzen; zijn bezoekers hoefden zijn kamer niet als de hunne te beschouwen.

„Hoe bedoelt u, úw kamer?" vroeg hij. „Wie bent u?"

„Ik ben mevrouw Mullett."

„Wié zegt u?"

„Mevrouw Frederick Mullett."

Intussen had mevrouw Waddington een plan de campagne ontworpen. Het bewijs, dat George zich met aandere meisjes afgaf, had ze in handen — maar er moest iemand zijn, aan wie ze het bewijs afleverde; iemand, die getuigen kon. Had ze lord Hunsington nog maar bij zich gehad! Was die zijn plicht getrouw gebleven, dan had zij nu niet hoeven zoeken. Maar lord Hunsington school ergens in de diepten van de grote stad en propte zijn weinig edel gemoed vol voedsel. Wie kon zij dán in de arm nemen? Weggaan dorst ze niet, ten minste niet ver; want ieder ogenblik kon George met zijn reserve-verloofde buiten komen, om naar een zwelgpartij bij vrienden of in een kroeg te gaan.... Wacht, zij wist al, wie zij hebben moest. Ferris. Die was bij de hand. In een ogenblik tijds had zij hem hier.

Mevrouw Waddington liep naar de trap.

„Mevrouw Mullett?" zei George. „Als u liegen wilt, moet u wat beters bedenken. Mullett is niet getrouwd."

„Jawel. Sinds vandaag. We zijn vanmorgen getrouwd."

„Waar is hij dan?"

„Hij is beneden gebleven, om zijn sigaar op te roken. Hij zei, dat we hier moederzielalleen zouden zijn voorlopig, net als twee vogeltjes in een nestje boven in een boom."

George lachte een botte, honende lach.

„Dacht Mullett, dat je hier vijf minuten alleen kon zijn? Dan weet ik nu tenminste, wat een optimist is. Maar wie geeft Mullett het recht, zich als een vogeltje in mijn huis te nestelen?"

„Is dit uw huis?"

„Ja, dat is 't zeker — ik woon hier ten minste."

„O.... o...."

„Stil alstublieft! Maak niet zo'n lawaai. Er is politie in de buurt."

„Politie!"

„Ja. Agenten."

De ogen, die in de zijne keken, waren plotseling vol tranen. Twee kleine handjes omklemden elkander in een hartstochtelijk smekend gebaar.

„Och, meneer, levert u me alstublieft niet over aan de politie! Ik heb 't alleen gedaan, om mijn moe te helpen. Als ú al weken zonder werk had gelopen, en geen raad meer wist van de honger, en als u dan thuis moest aanzien, hoe uw oude moedertje over de wastobbe gebogen stond.."

„Ik héb geen oud moedertje," zei George kortaf. „En wat bedoelt u eigenlijk met die smoesjes?"

Hij zweeg plotseling. Een verbluffende ontdekking veegde de spraak van zijn lippen. Het meisje had haar handen ontvouwen en stak ze nu voor zich uit — en dat gebaar was voldoende, om George's geheugen op te zwepen tot noeste arbeid. Fanny Mullett had namelijk onwillekeurig precies dezelfde houding aangenomen als vroeger op de dag te Hempstead — de houding, die aan haar verschijning in de eetkamer van mevrouw Waddington's huis zoveel dramatische kracht had verleend. En nauwelijks had George die uitgestrekte armen gezien, of hij herinnerde zich, waar hij dat meisje eerder ontmoet had. Hij vergat al het andere; hij vergat, dat hij op een dak in een val zat, terwijl een terecht razende politieagent de enige geschikte uitgang bewaakte. Hij stiet een korte, scherpe blaf van blijdschap uit.

„O jij...." riep hij. „Geef hier dat halssnoer."

„Welk halssnoer?"

„Dat je vanmiddag in Hempstead gestolen hebt. Geef hier, zeg ik je!"

Hooghartig richtte het meisje zich op in haar volle lengte.

„Durft u te beweren, dat ik vanmiddag een halssnoer gestolen heb?"

„Ja zeker beweer ik dat!"

„Zo? En weet u wat **ik** zal beweren, als u me van zoiets beschuldigt? Dan zeg ik...."

Verder kwam zij niet. Er had een bescheiden klopje op de deur geklonken.

„Lieveling!"

Fanny keek George aan. George keek Fanny aan.

„Mijn man!" fluisterde Fanny.

George was in geen stemming, om zich bang te laten maken door zoiets als Mullett. Hij stapte naar de deur.

„Lieveling!"

George wierp de deur open.

„Lieveling!"

„Wat is er, Mullett?"

De huisknecht zette een stap achteruit, met wijd gesperde ogen. Hij ging met het puntje van zijn tong tussen zijn lippen door.

„Verraad!" kreet Mullett.

„Doe niet zo achterlijk," zei George.

Mullett stond hem aan te staren alsof hij een ratelslang voorhad.

„Ik wist niet beter of u was op huwelijksreis, meneer," zei hij verwijtend. „U kwam voorlopig niet terug, zei u. Maar zo zie je.... je kunt geen mens meer vertrouwen tegenwoordig."

„Sta niet te ijlen. Mijn huwelijk is uitgesteld."

„O, jawel.... Ik begrijp 't al. Het meisje heeft zich zeker bedacht. Misschien kunt u uw baard laten staan of.."

„Man, wauwel niet. Wat moet die dame hier?"

„Ik kon onmogelijk weten, dat u thuis zou komen, meneer," zei Mullett met grote waardigheid, „anders had ik me wel gewacht, gebruik te maken van uw domicilie. Kom, Fanny, we gaan naar een hotel."

„Dacht je?" zei George onvriendelijk. „Als je dan maar eerst even naar mij luistert. Er is nog een kleinigheidje te regelen, vóór die dame naar een hotel gaat, als ze daar nog komt vandaag. Misschien weet je niet, dat je vrouw een kostbaar halssnoer onder haar berusting heeft — een halssnoer van de dame, die op 't ogenblik mevrouw Finch zou heten, als **zij** er haar neus niet tussen had gestoken!"

Frederick Mullet sloeg met een vlakke hand tegen zijn voorhoofd.

„Een halssnoer!"

„Hij liegt het," riep zijn vrouwtje.

Mullett schudde droefgeestig zijn hoofd. Hij was niet van gisteren, en trok zijn conclusie.

„Wanneer is dat gebeurd, meneer?"

„Vanmiddag, in Hempstead."

„Luister toch niet naar hem, Freddy. Hij is dronken."

Mullett deed, alsof hij 't niet had gehoord.

„Wat is er precies gebeurd, meneer?"

„Dit vrouwspersoon kwam plotseling de kamer binnen gestormd, waar we allemaal waren, en ze beweerde, dat ik haar 't hof had gemaakt en haar toen had laten zitten. Toen deed ze net, of ze flauwviel, en ze liet zich over de tafel heen vallen, waar de huwelijkscadeau's op lagen. En toen holde ze naar buiten, en een tijdje later is uitgekomen, dat het halssnoer verdwenen was. En zeg nu maar niet," vervolgde hij, zich naar de beklaagde kerend, „dat je 't alleen voor je oude moedertje gedaan hebt, want ik heb vandaag heel wat over mijn hoofd voelen gaan, en als er nog één druppel bijkomt, loopt de teil over."

In een soort verdrietige trots liet de heer Mullett zijn tong klappen. Die meisjes, die meisjes! scheen Frederick Mullett te willen zeggen. Je weet nooit wat ze je brouwen! Maar al kon hij het gebeurde niet goedkeuren, er waren er toch maar weinig zo leep als zijn vrouwtje.

„Geef meneer Finch zijn halssnoer terug, dotje," zei hij zachtzinnig.

„Ik heb geen halssnoer."

„Toe nou, engel van me, geef 't hem — Freddy weet best waarom hij 't zegt. Als je 't niet doet, krijg je niets dan narigheid."

George haalde zeer luid adem.

„Precies," zei hij, „je weet nog niet half hoevéél narigheid."

„'t Was een prachtig stukje werk, schatje — er is in heel New York geen tweede meisje, dat zoiets uit zou kunnen denken, geloof ik — laat staan dat ze 't er zonder kleerscheuren af zou brengen. Zelfs meneer Finch zal toe moeten geven, dat 't een prachtig stukje werk was."

„Als je wilt weten, hoe meneer Finch er over denkt...." begon George driftig.

„Maar we doen niet meer aan zulke grapjes voortaan, is 't wel? Geef hem zijn halssnoer, lieveling."

De zwarte ogen van mevrouw Mullett snauwden. Ze wrong besluiteloos met haar mooie vingertjes.

„Hier héb je je rommel," zei ze.

George ving het sieraad in zijn vlucht op.

„Merci," zei hij, en hij stak het in zijn zak.

„En nu mogen we u misschien wel goedennacht wensen, meneer," zei Mullett op zalvende toon. „Mijn vrouwtje heeft een vermoeiende dag achter de rug — ze zal eens naar bed moeten."

(Wordt vervolgd)

Voldoening van Tweede Kamer over het Statuut

(Vervolg van pag. 1)

ling hun van ingewikkelde aard scheen. Het Statuut is een rechtsregeling voor het Koninkrijk en er is reeds een Grondwet voor het Koninkrijk. Geeft de regering aan deze woorden nu telkens dezelfde betekenis of zijn er hier verschillen? De verhouding tussen het Statuut en de Grondwet is niet doorzichtig; deze leden zouden een nadere uiteenzetting ten aanzien van het Statuut en de Grondwet en de verhouding tussen die beide op prijs stellen.

Aspecten van de nieuwe vorm van samenwerking

Vele leden verklaarden, dat het Statuut een goede oplossing biedt op tal van belangrijke punten. In het Rijksoverleg komt de invloed van Suriname en de Antillen wel het meest sprekende tot zijn recht. Deze leden hoopten, dat ook andere ministers in dit overleg zowel die van Suriname en van de Antillen als die van Nederland hun positie als representant van het gehele Koninkrijk zouden weten te beleven. Zij spraken de verwachting uit, dat de regering haar beleid zal richten op en positieve bevordering van de Koninkrijksgedachte. Gewezen werd op het opnemen, ook in hogere rangen, van geschikte krachten in de strijdkrachten en in het buitenland. Ook zal dit naar hun mening meebrengen, dat de regering een ruim standpunt betrekt ten aanzien van zaken, die Suriname en de Antillen raken, zodat het Rijksoverleg in de ministerraad alleszins bevredigende toepassing zal vinden. Over het geheel genomen meenden deze vele leden, dat de sfeer van vertrouwen, onlangenoverenstemming en de nationale saamhorigheidsgeest van dusdanige kracht zijn, dat het verantwoord is het Statuut in zijn geheel beschouwd te aanvaarden. Zij spraken de bede uit, dat onder de zegen van de Allerhoogste de ontwikkeling van het Koninkrijk in de nieuwe rechtsorde goed moge zijn.

Vele andere leden merkten op, dat de nieuwe vorm van samenwerking alleen kan slagen bij wederzijds begrip breken zal kunnen tonen. Het is derhalve nodig zo snel mogelijk tot die practijk te komen, een practijk, welke alleen kan slagen bij wederzijds begrip voor elkanders positie en behoefte en steunende op de gemeenschappelijke wil om de samenwerking in de rechtsorde met alle beschikbare krachten te dienen. Deze leden hoopten, dat het Nederlandse parlement zijn beleid zal tonen door spoedige aanvaarding van het wetsontwerp met een overtuigende meerderheid.

Sommige leden achtten in het bijzonder ook een nauwe financiële en economische band voor alle partijen belangrijk. Zij vroegen zich af, of de [...] Statuut wel voldoende gewaarborgd is, zodat langdurige economische en financiële verplichtingen aangegaan kunnen worden.

Een aantal leden sneed kwesties aan, als de mogelijkheid, dat de landen ook een eigen landsvlag kunnen voeren. Ervan uitgaande, dat de nationale ontwikkeling er toe zal leiden, dat deze landen ook een eigen vlag zullen gaan voeren, vroegen zij, of het dan geen aanbeveling zou verdienen een vlag voor het Koninkrijk, als vlag van en voor dat Rijk als Rijk, te ontwerpen. De vlag van Nederland zou dan de rood-wit-blauwe kunnen zijn, terwijl het gehele Koninkrijk de aloude oranje-blanje-bleu vlag zou kunnen voeren. De betekenis van Oranje voor het nieuw opgebouwde Koninkrijk zal geen uiteenzetting nodig hebben, terwijl voorts de oude strijd tussen de twee vlaggen rood-wit-blauw en oranje-blanje-bleu zou kunnen worden opgelost in goede en historische zin. Uit de aard der zaak dienen andere landen met deze oplossing in te stemmen. Deze leden zouden in het bezitten van eigen vlaggen duidelijk aangetoond achten, practisch en symbolisch, dat elke staatkundige overheersing beëindigd is. Voorts vragen deze leden bijzonderheden over de toelating van vreemdelingen en over de naturalisatie.

Wijziging van het Statuut

Verscheidene leden merkten op, dat wijziging van het Statuut geschiedt bij Rijkswet. Aan wijziging van het Statuut worden in het wezen der zaak geen grenzen gesteld. Dientengevolge is de mogelijkheid geopend, dat de Rijkswetgever zich gaat begeven op het gebied van de Landswetgever, m.a.w. wordt mogelijk gemaakt, dat langs de weg van wijziging van het Statuut veranderingen worden aangebracht ook in het Nederlandse staatsbestel. Wanneer wordt overgegaan tot wijziging van het Statuut, welke afwijkt van de Grondwettelijke bepalingen, moet volgens art. 55 de procedure, welke ten onzent geldt voor verandering van de Grondwet worden toegepast met dien verstande, dat nieuwe Kamers de voorgestelde verandering bij volstrekte meerderheid der uitgebrachte stemmen kunnen aannemen. Tegen deze regelen hadden de hier aan het woord zijnde leden zeer ernstige bezwaren. Zij zijn van oordeel, dat wijziging in het Nederlandse staatsbestel, voorzover dit in de Grondwet geregeld is, niet door wijziging van het Statuut tot stand mag worden gebracht. Zij meenden voorts, dat zodanige wijzigingen alleen mogelijk moeten zijn, wanneer deze met tenminste twee-derden van de uitgebrachte stemmen zijn aanvaard. Zij waren het gevoelen toegedaan, dat te dezen aanzien de thans geldende regelen moeten worden gehandhaafd en dat tegen afwijking van deze regelen, welke in het ontwerp-Statuut zijn opgenomen, zodanige bezwaren bestaan, dat daaraan aanvankelijk overwegend karakter moet worden toegekend. Zij wezen in dit verband op art. 46 ontwerp-Statuut. Wijziging van de daarin opgenomen leeftijdsgrens met betrekking tot de toekenning van het kiesrecht, bijvoorbeeld bij verlaging van deze grens tot 21 jaar, heeft ten gevolge, dat deze leeftijdsgrens ook moet gelden voor Nederland en dat daaromtrent dus de beslissing kan vallen bij gewone meerderheid. Ook op andere belangrijke punten van ons staatsbestel kan tot wijziging worden overgegaan bij gewone meerderheid. Hieraan konden zij hun medewerking niet in uitzicht stellen. Zij konden zich indenken, dat bepaalde wijzigingen in het Statuut aanbevelenswaardig geacht worden, maar wilden aan de totstandkoming daarvan toch de voorwaarde blijven verbinden, dat deze moeten worden aanvaard met tenminste tweederden van de uitgebrachte stemmen. In gevallen van zeer duidelijke urgentie zou hun inziens wellicht de procedure kunnen worden toegepast, welke de Grondwet reeds thans kent voor wijziging der daarin opgenomen bedragen. Zij wezen in dit verband op art. 18 van het Statuut. Bij Rijkswet kan de gevolmachtigde minister voorderen, dat een zaak opnieuw overwogen wordt, als de meerderheid geringer dan 3/5 bedraagt. Over wijziging bij Rijkswet van het Statuut, welke afwijkt van de Grondwet, wordt echter zonder reserve bij gewone meerderheid beslist. Dit wijst op afwijking van de gelijkwaardigheid tussen de delen en het Koninkrijk ten ongunste van Nederland.

Toch speciale rechtswaarborgen

Enige andere leden deelden het bezwaar ten aanzien van art. 55. Vele leden merkten met betrekking tot de inhoud van art. 55 op, dat het hun bad bevreemd en bezwaard, dat hier een gequalificeerde meerderheid niet vereist is, wanneer de stemmingen plaats vinden op grond van het derde lid van dit artikel. Hoewel zij bijzonder gevoelig zijn voor handhaving van het systeem der tweede lezing, waarin zij een belangrijke rechtswaarborg zagen, zouden zij toch het aanhouden aan een gequalificeerde meerderheid verre verkozen hebben boven de thans voorgestelde volstrekte meerderheid.

Het niet stellen van de eis der gequalificeerde meerderheid hier zal wellicht, zij het ongewild, repercussies kunnen oproepen voor de wijzigingsprocedure bij Grondwetartikelen. Zij verklaarden de voorgestelde wijzigingsprocedure echter toch te kunnen aanvaarden mede in het besef, dat door de noodzakelijke drievoudigheid der goedkeuring van wijziging van het Statuut de laatste wijzigingsprocedure toch reeds speciale rechtswaarborgen insluit. Om die reden konden zij het begrip dat zij hadden voor het Surinaamse en Antilliaanse verlangen naar enige soepelheid in de wijzigingsprocedure van het Statuut, honoreren met de verklaring, dat zij aan hun bezwaar geen overwegende waarde zouden toekennen.

Gemakkelijke wijziging nodig

Vele andere leden verklaarden een betrekkelijk gemakkelijke wijziging van het Statuut nodig, teneinde de samenwerking te kunnen behouden, ook wanneer veranderde omstandigheden de onderlinge verhouding tussen de Rijksdelen zouden wijzigen in de richting van grotere invloed van de overzeese Rijksdelen in het Rijksbestuur of van nog grotere zelfstandigheid van die overzeese gebieden. Zij konden de vrees, dat deze betrekkelijk gemakkelijke wijziging van het Statuut de Grond-wettelijke verhouding in Nederland in gevaar zou brengen, niet delen. Het is immers duidelijk, dat het Statuut alleen betrekking heeft op de verhouding tussen de Rijksdelen. Het gebruik maken van het Statuut om veranderingen in de Nederlandse Constitutie aan te brengen, welke ten trekking op specifiek Nederlandse verhoudingen hebben, zou een politiek van kennelijk kwade trouw zijn, wier kansen van slagen in Nederlands milieu vrijwel nihil zijn. Er is dus, zo meenden deze leden, geen reden de gevaren van een gemakkelijke Statuutswijziging voor de Nederlandse Grondwet hoog aan te slaan.

Bezwaren van andere zijde

De bezwaren van Antilliaanse zijde, voorzover ze de inter-Antilliaanse verhoudingen, met name de positie van Aruba, aangaan, kunnen het beste in eigen kring tot oplossing worden gebracht. Het Statuut verzet zich niet daartegen. Daarom kunnen deze bezwaren bij de beoordeling van het Statuut geen rol spelen. Andere Antilliaanse bezwaren in de richting van groter aandeel der overzeese Rijksdelen in regering en wetgeving van het Koninkrijk onderkennen de reeds zeer belangrijke invloed, welke binnen het raam van dit Statuut kan worden uitgeoefend. Zij onderkennen eveneens zowel de verhoudingen van thans als de mogelijkheden tot wijziging, welke bij verandering dier verhoudingen door Statuutswijziging tot stand zouden kunnen komen. Die bezwaren zouden dus geenszins gediend zijn met afwijzing van het Statuut.

Met instemming constateerde men vrij algemeen, dat ook de „bezwaarden" in de Antillen en eventueel in Suriname het aanvaarden van het Statuut de best mogelijke oplossing achten.

G-GAS WERKT OP DE ZENUWEN

Muscle Shoals (Alabama). — Het Amerikaanse leger heeft „de hoogste voorrang" verleend voor de vervaardiging van een dodelijke zenuw-gas, dat bekend is als G-gas, aldus is in een officiële bekendmaking in Muscle Shoals in de Amerikaanse staat Alabama bekendgemaakt.

Bezwaren tegen plaats van nieuwe gevangenis

Willemstad. — Momenteel is de Regering bezig met het treffen van de nodige voorzieningen inzake de bouw van een nieuwe gevangenis. Naar verluidt heeft men zich de nieuwe woonwijken achter van Engelen als terrein uitverkoren voor de bouw van deze toekomstige gevangenis. Wij vernemen, dat het Bestuurscollege zijn bezwaren kenbaar heeft gemaakt tegen deze plaatsbepaling.

Het Bestuurscollege stelt zich nl. op het standpunt, dat de nieuwe gevangenis niet in een woonwijk behoort te staan. Het Bestuurscollege heeft andere plaatsen genoemd. o.a. Hato en Ronde Klip.

Landsminister Moreno niet met verlof

Willemstad. — De geruchten, welke op het ogenblik de ronde doen, als zou Landsminister Rene Moreno voor zes maanden met buitenlands verlof gaan, noemde de heer Moreno desgevraagd „volkomen uit de lucht gegrepen". De Landsminister verklaarde ons, dat er geen sprake van is dat hij naar het buitenland zou vertrekken.

Landsminister Plantz voert besprekingen in Nederland

Willemstad. — Wij vernemen, dat Landsminister W.R. Plantz na de begrotingsbehandeling naar Nederland vertrekt om daar deel te nemen aan de financiële besprekingen over het Vriendschapsverdrag tussen Nederland en de Verenigde Staten van Amerika.

Marionetten spelen voor gebrekkige kinderen

Willemstad. — Het Marionettentheater Vermeire geeft morgenmiddag om vier uur een extra voorstelling voor de Gebrekkige Kinderen van het Monseigneur Verriet Instituut en voor de wees-kinderen van Sta. Rosa en Brakkeput. Deze voorstelling wordt gehouden in Barak 17 op Suffisant.

Boekenweek

Willemstad. — Eind van de maand wordt de traditionele boekenweek gehouden. Hieraan doen alle plaatselijke boekhandels mee.

Post bleef liggen

Willemstad. — Vele Bovenwindse vrienden klagen er over, dat zij een postmail hebben gemist. En waar de verbindingen tussen boven en beneden toch al zo schaars zijn, is de postzending een welkome vriend. Nadere informaties brachten aan het licht, dat inderdaad één postzending naar de Bovenwindse eilanden door technische oorzaken kwam te vervallen. Op Zondag 27 Juni l.l. waren de weersgesteldheden van dien aard, dat de KLM machine extra benzine moest laden, waardoor enkele passagiers en de postzending werden thuisgelaten.

Van de zijde van de posterijen vernamen wij nog, dat thans de vorige week verzonden. Dus dit was voor de Bovenwinden dubbele post, dus ook dubbele vreugde.

Bingo-drive

Emmastad. — Gisteravond werd er in de grote zaal van de Club Asiento op Emmastad een bingo rally gehouden speciaal voor employé's van de C.P.I.M., C.S.M. en hun gezinnen. De opkomst van de leden was niet noemenswaardig groot, maar degenen die aanwezig waren hebben kennelijk genoten van een gezellige „Bingo Avond".

Fietser aangereden

Willemstad. — Op de Santa Rosaweg, ter hoogte van Toko Marijke vond gistermorgen om 7.40. uur een aanrijding plaats tussen een fietser en een auto. De oorzaak was, dat de auto, die van een zandweg kwam, geen voorrang verleende aan de fietser die op de verbarde weg reed. De fietser viel en bekwam enkele kleine wondjes. Wij vestigen nogmaals de aandacht van de autobestuurders in het algemeen op de geldende voorrangsbepalingen, zijnde, dat al het verkeer, rijdende op een verharde weg voorrang geniet boven het verkeer, dat van een niet-verharde weg komt. Het ware aan te bevelen, dat de autobestuurders de voorrangsbepalingen nog eens bekeken.

Verschuivingen

Willemstad. — Naar wij vernemen is de heer E. J. Morkos voornemens ontslag te vragen als lid van de Staten, hij zal naar de Eilandsraad verhuizen om de heer J. Martina, die als lid voor de Eilandsraad bedankt heeft, te vervangen. Als opvolger van de heer Morkos in de Staten staat op de lijst de heer J.H. Sprockel, die momenteel in Nederland vertoeft.

Consternatie bij de N.E.N.

Willemstad. — Hedenochtend hebben twee heren van de Nieuwe Eerste Nederlandse verzekeringsmij, de heren Hen en Opheij, een benauwd avontuurtje beleefd, dat toch zijn komische zijde had. Beide heren gingen namelijk hedenochtend met de lift omhoog, toen zij plotseling stil bleef staan. Wij kunnen ons voorstellen, dat beide heren wel even benauwd hebben gekeken, want er is echter behoorlijk om geklopt. Zij wisten even later de deur te forceren en kropen er uit. De monteur is erbij geroepen om de zaak in orde te maken.

Lago steun kerkbouw

San Nicolas. — De Lago heeft wederom financiële hulp gegeven voor de bouw van een kerk. Het betreft hier de St Theresiakerk te San Nicolas. Een bedrag van ƒ 4000.— wordt besteed voor de bouw van het nieuwe Priesterkoor. De geestelijkheid en de parochianen wensen wij van harte geluk. Lago hartelijk dank voor deze royale gift.

ELMAR GEEFT STROOM CADEAU

Campagne op Aruba voor gebruik air-conditioners

Oranjestad. — Gistermiddag was de pers de gast van de Elmar. Zij werd uitgenodigd door de heren M.H.G.M. von Bauer en N. Th. Roest, respectievelijk directeur en onder-directeur van de ELMAR, in het Hotel Strand. De heer Bauer, die tot voor kort directeur was van het electrisch bedrijf te Djakarta, was in totaal 25 jaar in Indonesia werkzaam. Ook de heer Roest heeft gedurende de laatste 8 jaar in Indonesia in het bedrijf gewerkt.

De beide heren wensten in de eerste plaats kennis te maken met de pers op Aruba en in de tweede plaats over airconditioning te spreken. De heer Bauer heeft het stijgend gebruik van de airconditioners in de wereld, vooral in Amerika en het Verre Oosten, met grote belangstelling gevolgd en kwam op het idee op Aruba een campagne te openen, welke er toe zou moeten leiden dat luchtkoeling op grotere schaal zal worden toegepast.

In Amerika werden in 1946 15.000 toestellen geproduceerd, maar in 1953 was dit aantal gestegen tot 1 millioen. Voor 1954 wordt verwacht dat dit aantal zal stijgen tot 1½ tot 2 millioen. Het zijn voornamelijk room airconditioners die een grote afzet hebben. Op Aruba worden deze apparaten nog niet algemeen gebruikt, maar in Singapore en Hong Kong b.v. wel. Men vermoedt dat de mensen nog niet voldoende voorlichting hebben gehad. Op Aruba zijn ongeveer 210 luchtkoel-apparaten in gebruik. Het gebruik neemt langzamerhand toe, maar is nog lang niet wat het eigenlijk had moeten zijn in vergelijking met andere landen.

Om de aanschaffing van een airconditioner te propageren heeft de Elmar, in samenwerking met de importeurs besloten om een ieder die in de periode van 15 Juli tot en met 15 Augustus zulk een apparaat koopt, DRIE MAANDEN GRATIS STROOM te leveren. Het gebruik wordt gerekend over 8 uur per etmaal of 240 uren per maand. Wat daarboven komt, is voor rekening van de eigenaar. Dit kan ongeveer 6 cent per k.w.u. zijn. Normaal kan men rekenen op ongeveer ƒ 22.— per maand aan stroom, maar dit kan voor het ene of andere toestel een weinig variëren.

De propaganda-campagne zal gevoerd worden middels de pers, de radio, zo mogelijk een lezing en een tentoonstelling. De tentoonstelling zal gehouden worden in Trocadero op 16, 17 en 18 Juli a.s. en zal geopend zijn des avonds 8 uur tot half twaalf. Er zullen alle modellen welke op het eiland te verkrijgen zijn uitgestald worden en er zullen mensen aanwezig zijn voor de nodige voorlichting. Zowel de tentoonstelling als de propaganda-campagne worden gezamenlijk gedaan door de Elmar en door de plaatselijke importeurs.

Weinig stroomverbruik op Aruba

De heer Bauer vertelde ons hoe opvallend klein het stroomverbruik per inwoner op Aruba is. Hij meende dat dit verschillende oorzaken kon hebben, o.a. het ontbreken van veiligheids- of waakverlichting. Aruba is veilig en daarom heeft men geen behoefte aan waakverlichting. Reclameverlichting vindt men, althans in vergelijking met andere plaatsen, sporadisch. Goed verlichte woningen treft men niet veel aan. Heeft men het gehele huis verlicht, dan gebruikt men veelal lampen met weinig lichtsterkte. Spreker hoopte dat de mensen in dit gebied spoedig de noodzakelijkheid zouden inzien van beter licht.

De electrische centrale heeft nu een capaciteit van 4000 kilowatt, doch binnenkort kan een nieuwe machine verwacht met een capaciteit van 2000, zodat men de beschikking krijgt over 6000 kilowatt. Over enkele maanden zal begonnen worden om de kabel door te trekken van Santa Cruz naar Noord. (Wij tekenen hierbij aan dat dit het district Paradera ook ten goede zal komen en dat de kerk dan ook van electrisch licht voorzien kan worden).

Wat de room-airconditioners betreft, deze worden meestal en hoofdzakelijk des nachts gebruikt. Toch zijn er legio gevallen dat men er successievelijk meer en meer gebruik van gaat maken b.v. voor een middagdutje en zelfs voor studerenden bij het leren van lessen of het maken van schoolwerk. Een apparaat van 3/4 p.k. kan een kamer van 50 kubieke meter afkoelen en is ook het meest gebruikelijk.

Voor een iets grotere kamer gebruikt men 1 p.k. Het is een gelukkig verschijnsel dat de importeurs tegenwoordig niet alleen de airconditioners verkopen, maar zich ook toeleggen op de service. Men kan tegenwoordig alle inlichtingen krijgen zonder enige verplichting. Het vochtigheidsgehalte loopt hier van 40 tot 60% en wordt door de airconditioner aanmerkelijk naar beneden gehaald. De afkoeling is echter niet zoveel als men wel denkt, niet meer dan 8 tot 10 gr. Fahrenheit, doch door het onttrekken van de vochtigheid aan de lucht voelt men zich in een aangenamer atmosfeer. De ervaringen hebben geleerd dat de arbeids-prestaties groter zijn in een luchtgekoelde ruimte. Bovendien sluit dit stof, lawaai en muskieten uit. Men mag veronderstellen dat luchtgekoelde kamers ook gezond zijn, want practisch alle doktoren hebben er een of meer.

De aanleg

De aanleg is iets op zichzelf. De kamer moet dicht gemaakt worden. Het beste is op de plaats van de ramen een dubbele ruit te plaatsen met daar tussen een luchtkussen. Er zijn verschillende methoden en de goedkoopste is wel om losse platen voor raam en deuropening te plaatsen, die men met klemmen vastzet.

Wij verwijzen naar de advertenties, welke in de komende dagen in dit blad zullen verschijnen en raden belanghebbende bovendien aan een kijkje te gaan nemen in Trocadero. Met drie maanden gratis stroom betaalt men een groot deel van de aanleg en het dichtmaken van de kamer.

Diploma-uitreiking Naaicursus San Nicolaas

San Nicolaas. — Onder leiding van de Eerw. Zuster Elfrida is er alhier zoals bekend een naaicursus gehouden. Twintig meisjes hebben thans met goed gevolg het eindexamen afgelegd. De diploma's werden in tegenwoordigheid van Pastoor I. de Haas en Moeder Vicaria Francisca uitgereikt aan: Rosa Gomez, Amerika Gibbs, Elvia Boelbaai, Marcela Bislip, Yvanne Martijn, Juliana Evertsz, Rosalinda Anthony, Harriette Potter, Milda Wout, Rosita Mingo, Elvira Goeloe, Selania Jansen, Joan Wilson, Beatrix Martijn, Patricia Bowers, Esther Kingsale, Geertruida Maduro, Melva Hodge, Juliana Hamlet en Rosa Arindell. Bij de vele gelukwensen voegen wij nog gaarne de onze.

Geslaagde opvoering

Oranjestad. — Gisteravond gaven de leerlingen van de St. Hartschool te Savaneta voor de ouders o.l.v. Eerw. Zuster Lodewicus, een uitvoering. Gedurende 1½ uur wisten de meisjes het publiek boeiend bezig te houden met hun aardige voordrachten. De voorstelling was druk bezocht.

De „Catalaanse Lenin" in Spanje gearresteerd

In Frankrijk gevoelde hij zich onveilig

In de Spaanse actualiteit is plotseling weer een naam opgedoken, die het gruwelijke, rode schrikbewind in de autonome „generalidad de Catalunya" tijdens de burgeroorlog levendig in de herinnering roept: Juan Comorera Soler, die de bijnaam verwierf van „de Catalaanse Lenin". Hij werd dezer dagen gearresteerd in zijn huis in de centraal gelegen Calle del Consejo del Ciento, waar hij sinds verscheidene maanden met zijn vrouw woonde, onder de valse, maar eveneens goed Catalaanse naam van José Planas Valls.

Toen de Spaanse burgeroorlog uitbrak, in Juli 1936, was Comorera secretaris-generaal van de Socialistische Unie van Catalonië. Zeer spoedig kwam tussen deze partij, de Catalaanse Proletariërspartij en de Communistische Partij van Catalonië een fusie tot stand onder de naam van Verenigde Socialistische Partij van Catalonië, die obediënte betuigde aan Moskou, en als het prototype mag gelden van soortgelijke structuren, die onder een bedrieglijke naam, thans in de volksdemocratieën de gewillige werktuigen zijn van het Moskovitisch imperialisme. Comorera was de secretaris-generaal van deze nieuwe eenheidspartij, en als zodanig is zijn aandeel in de bedoeld schrikbewind uiteraard zeer zwaar.

In de loop van de eerste verhoren, waaraan hij door de politie werd onderworpen herinnerde deze de Catalaanse Lenin eraan, dat hij in zijn prille jeugd misdienaar was geweest „En indien ik op deze weg was voortgegaan", aldus het antwoord van Comorera, „zou ik het ongetwijfeld tot kardinaal hebben gebracht." Dit antwoord geldt als tekenend voor he hoogstrevend, heerszuchtig karakter van de man en voor de ontwikkeling van zijn „carrière". In de politiek begonnen als lid van de republikeinse partij van Marcelino Domingo, kreeg hij ruzie met zijn chef, scheidde zich af en ging over naar de socialistische partij van Largo Caballero, met wie hij eveneens spoedig een hooglopend twist had, waarop zijn aansluiting volgde bij de separatistische en nog linkser socialistische Unie van Catalonië. Als secretaris-generaal van de Ver. Soc. Partij van Catalonië werd hij een der leiders van het rode kamp waarin Moskou het meeste vertrouwen stelde en dat vertrouwen bleef hij behouden ook na de definitieve nederlaag tegen de nationalisten van Franco.

Breuk met Moskou

Vanuit Frankrijk reorganiseerde hij in Catalonië de nu ondergedoken „Verenigde Socialisten", met een groep z.g. „guerrileros", een verenigde socialistische jeugd, en een algemeen arbeidersverbond. Tito's afscheiding van de Cominform-communisten bracht echter ook voor Comorera de breuk met Moskou. Deze afscheiding bewoog namelijk Moskou tot het instellen van een waakzamer contrôle over al zijn stadhouders in het buitenland. Comorera nam dat niet. Het gevolg is geweest, dat Moskou voor de oprichting en organisatie zorgde van een nieuwe, orthodoxe communistische partij in de Catalaanse clandestiniteit, onder precies dezelfde bedrieglijke naam. Comorera zijnerzijds handhaafde de zijne. Onder beide clandestiene organisaties houdt de politie periodiek „oprollingen". Maar zeker voor de niet ingewijde blijft dit alles begrijpelijkerwijs zeer verward. Ongetwijfeld zal de arrestatie van Comorera veel licht kunnen verschaffen in een aantal duister gebleven voorvallen, bomaanslagen, roofovervallen, enz.

Dat de „Catalaanse Lenin" zich gewaagd heeft in wat toch voor hem het hol van de leeuw moest zijn, toont de mate aan, waarin hij zich in Frankrijk onveilig voelde. De omstandigheden, waaronder hij gearresteerd werd, zijn overigens in meer dan één opzicht curieus. Ondanks zijn baard, deelt de politie mede, was hij onmiddellijk herkenbaar. Hij vertoonde zich overdag dan ook niet buiten, maar 's avonds bezocht hij wel een een buurt-bioscoop. Niettemin is het geen verraad, dat de politie op zijn spoor had gebracht, doch het sinds enige tijd voor de zoveelste maal weer verschijnen van niet clandestiene weekblad „Treballs" (Arbeid). Eenvoudig speurderswerk leidde toen tot de uitgever en dat bleek Comorera te zijn.

De politie nam echter geen risico. Op een dag voorafgaand aan die, vastgesteld voor de arrestatie, vervoegde zich in Comorera's woning een „electriciën", die opdracht verklaarde te hebben e.e.a. aan de electrische installatie te verifiëren. Het was een op verkenning uitgezonden inspecteur van politie, die kon vaststellen, dat Comorera alléén leefde met zijn vrouw. De volgende dag belde een andere inspecteur aan, die er uit zag als een handelsvertegenwoordiger. Tegelijkertijd scharrelden op dezelfde manier „toevallig" andere dergelijke pseudo-vertegenwoordigers voor de andere deuren van de verdieping. Voor hij er erg in had, was de „Catalaanse Lenin" toen geknipt.

50.000-ste emigrant

Trieste aankomst in Melbourne

VERLOOFDE WAS EVEN KOFFIE GAAN DRINKEN

Melbourne. — Het Nederlandse meisje Ria Scholten, die als 50.000ste Nederlandse imigrant(e) in Australië aankwam, barsste tranen uit, toen zij bij haar aankomst haar verloofde, de 22-jarige Frank Zwindler, niet op de kade ontwaarde. Zij trok zich diep teleurgesteld terug in de lounge aan boord van de „Sibajak", waarmee zij naar haar nieuwe vaderland was gekomen.

Toen verslaggevers haar vroegen of zij blij was in Australië te zijn, antwoordde zij met een betraand gezicht en een verdrietige stem. „Neen" en zij vertelde, dat ze al sinds het ochtendgloren was op geweest in afwachting van het weerzien met haar verloofde, die op een architecten bureau in Melbourne werkzaam is. Het was juist op dit triste moment, dat Frank ademloos de lounge kwam binnenrennen. Ten overstaan van een glimlachende menigte omhelsden zij elkaar, waarna Frank vertelde, dat hij op zijn beurt al bij het aanbreken van de dag op de kade geweest was. Toen men hem echter, nadat hij enige tijd gewacht had, vertelde, dat de „Sibajak" enige vertraging had, was hij even weggegaan om een kop koffie te drinken en juist in die korte tijd was het schip binnengelopen.

Trotzki's moordenaar niet in vrijheid

Mexico-City. — Een hoge Mexicaanse functionnaris heeft verklaard, dat het verzoek van Jacques Mornard, de moordenaar van de Bolsjewistische leider Leon Trotzki, om op erewoord te worden vrijgelaten, afgewezen zal worden.

De functionnaris zeide, dat de Mexicaanse regering „goede redenen" had om dit verzoek van Mornard te weigeren. Hij wilde over deze redenen echter niet verder uitweiden. Vorige week heeft de advocaat van Mornard een verzoek om vrijlating ingediend, en algemeen werd verwacht, dat Mornard inderdaad zou worden vrijgelaten.

Beursberichten

NEW YORKSE BEURS

New York. — Winstnemingen en andere verlopen remden gisteren op de New Yorkse effectenbeurs het verder herstel, doch bij het nader verloop kreeg de kooplust de overhand en de markt sloot onregelmatig hoger.

Aantal verhandelde fondsen 1203; hoger 496; lager 410; onveranderd 297. Aandelenomzet 2.380.000; obligatie-omzet $ 4.150.00.

De koersen luiden:

American Tel. and Tel.	167 3/4
Anaconda	40
Bethlehem Steel	71 1/8
Dupont de Nemours	139 1/4
General Electric	47 1/4
General Motors	78 1/8
Int. Tel. and Tel.	19
Shell Oil	46 1/2
Standard Oil of New Jersey	88 1/8
U.S. Steel	51

AGENDA

WEST-END: „Treasure of Kalifa" 19 en 21 uur.

ROXY: „...The company she keeps" 19 en 21 uur.

CINELANDIA: „Un divorcio" 19 en 21 uur.

CARIBE: „White tie and tails" 20 uur.

ROYAL: „The man who reclaims his head" 20 uur.

SUFFISANT-THEATER: „Acuerda de vivir" 20 uur.

J.P.F.-CLUB: Filmavond met „Strange Ilusion" 20.15 uur.

STADHUIS: Openbare Statenvergadering 20.30 uur.

SUFFISANT: Marionettentheater Vermeire 18.45 voor de kinderen en 20.15 uur voor de ouderen.

MUNDO NOBO TENNIS-STADION: mej. De Vos Burghardt — mevr. Damsteegt, mevr. Rudolph — mej. Nieuwenhove 17 uur.

APOTHEKEN

De nachtdiensten worden waargenomen in *Otrabanda* door: *Botica Coromoto*, Bredestraat 125, tel. 3241 en in *Punda* door *Botica Popular*, Columbusstraat 15, tel: 1269.

WIT GELE KRUIS

De nachtdienst wordt waargenomen door Zuster Wietmarsen, Niewindstraat 22a, tel: 3773.

Emmastad

WACHTDIENSTEN C.P.I.M.

Telegram Afdeling

05.30 — 23.30 kantoor tel. 2307
Van 23.30 — 05.30 J. Kokshoorn tel. 2470

Personeel Afdeling.

Vanaf heden 12.00 t. m. Zaterdag 10 Juli 12.00 S. H. Tiesma, Troepiaalweg 19, J. D. tel. 4445
B. g.g. nadere inl. tel. 2400

Materialen Afdeling

M. Gautier Biesheuvel 3 tel. 2902

C. S. M.

Rederij

D. Gelderblom tel. 2486

Scheepsagentschap

08.00 — 23.00 kantoor tel. 2458 — 2551
18.00 — 19.00 G. H. v. Leeuwen tel. 2045.

Dok Afdeling.

Van 16.30 — 1.00 tel. 2276;
Van 1.00 — 7.30 G. Kreffer tel. 3128

ASIENTO-THEATER: Donderdag „Payment on Demand". Toegang boven 16 jaar.

BEURS TE CARACAS

Caracas. — De koersnoteringen van de belangrijkste papieren zijn: **Seguridas de Caracas** Bs. 1000.—; **Avenida Bolivar (5de Em)** Bs 87 en 88; **Cerveceria Caracas** Bs 312.—.
(Opgegeven door Maduro & Curiels Bank.)

Surinaams nieuws in het kort

De Landsregering heeft, ten behoeve van het Stormrampfonds, een bedrag van elf duizend gulden Cur. Crt. overgemaakt aan Mr. H. de Vries, Gecommitteerde van Suriname in Nederland. Dit is de opbrengst van de frankeerzegels, die ten bate van dit fonds werden verkocht.

Gedurende Mei 1954 werd aangevoerd 9353 gram goud (vorig jaar 16199 gram). De aanvoer bedroeg van Januari t/m Mei van dit jaar 67551 gram (vorig jaar 71421 gram).

Drs. F. Ferrari, leraar aan de A.M.S. heeft een nieuwe kaart van Suriname, die op de scholen zal worden gebruikt.

In de nieuwe gehoorzaal van het C.C.S. is een muziektentoonstelling geopend, speciaal bestemd voor de schoolgaande jeugd. Het doel is om de kinderen iets meer te leren van de muziekinstrumenten, die er in een Symphonie-orkest gebruikt worden, en om hun meer interesse bij te brengen en te bevorderen, dat zij een of ander instrument leren bespelen.

Derksen verovert opnieuw nationale sprinttitel

Amsterdam — Voor de derde achtereenvolgende maal veroverde de Nederlandse sprinter Jan Derksen de nationale sprinttitel voor beroepsrenners. Hij sloeg Arie van Vliet op zeer overtuigende wijze. Natuurlijk waren beide renners zeer gebrand op de overwinning na het incident van 14 dagen geleden, toen Derksen tot winnaar van de eerste rit werd verklaard en velen meenden, dat Van Vliet had gewonnen, hetgeen Van Vliet trouwens zelf ook dacht. In de eerste rit ging Derksen met drie lengten voorsprong op zijn rivaal als eerste over de eindstreep. In de tweede rit was Van Vliet reeds in de laatste bocht geslagen. Toegejuicht door 30.000 toeschouwers reed de overgelukkige Derksen een ereronde.

GREEP UIT DE AETHER

CUROM (416.6 m.)
17.30 Op avontuur in de muziek.
17.50 Gramophoonplaten
18.05 Cumpleaños Feliz
18.15 Dinermuziek
18.45 Nieuws
18.55 Voor het slapen gaan
19.00 Boletin di Noticia
19.30 Wat de handel biedt.
20.30 Philip's Happy Family
21.00 Lluvia musical
21.30 Nederland, zoals het reilt en zeilt
21.45 Dansmuziek
22.15 Nieuws en Sluiting.

HOYER (5.25 m)
19.00 Met de jarigen in de lucht
19.30 Hoorspel „El Gato"
19.45 Muziek afgewisseld
20.10 Gevarieerd Programma
20.20 Dansmuziek.
22.00 Sluiting.

KELKBOOM (5.50 m.)
17.30 Opening
17.33 Muziek
18.00 Populair favorites
18.25 Voor de jarigen
18.30 Dinermuziek
19.00 Muziek
19.45 Nieuws
20.00 Muziek
20.30 Klassieke Muziek
21.30 Sluiting

AVROS (19 m.)
17.00 Voor de kinderen
17.15 Amusements-programma.
17.45 Voor de jarigen op de Antillen
18.00 Klassieke-muziek
18.45 Nieuws
19.00 Het trio Tilon—Bochove.
19.15 Landbouw-praatje
19.30 Mandoline- muziek
19.45 Radio Volks Universiteit.
20.00 Advertenties
20.15 Spes Patriae
20.45 Nieuws
21.00 Sluiting.

LONDENS COMMENTAAR

(Van onze Londense correspondent)

Er was een vriend bij ons thuis, die een boekje had geschreven en die meende dat het boekje niet volledig zou zijn zonder een fraai plaatje. Kenden wij iemand die een fraai plaatje kon maken? Wij kenden inderdaad iemand die een fraai plaatje kon maken. Wij dachten aanstonds aan onze vriendin Zoë, die in haar slankheid, haar huidskleur en haar denkvermogen meer gelijkenis vertoont met een asperge dan wij voor mogelijk hadden gehouden in de jaren voorafgaand aan onze eerste gedenkwaardige ontmoeting met deze dame, die bij haar vrienden bekend staat onder de naam The Yellow Peri, de Gele Elf. En wij zijn ervan overtuigd dat de wezenlijke overeenkomst tussen Zoë en een asperge nog verder gaat. Want, indien asperges konden spreken, zouden zij spreken met het lauwe ivoren accent van de Yellow Peri. Zij zouden waarschijnlijk eveneens dezelfde conversatie techniek volgen. Want Zoë, waarvan de lange vingeren een geheel eigen nerveus bestaan leiden zodra zij zich rond een potlood of penseel strengelen, is de mening toegedaan dat een conversatie bestaat uit een ononderbroken monoloog waarin Zoë haar geest ledigt zoals, zij het dan ook in sneller tempo, een gemeentereinige een vuilnisbak omkeert een ledigt in de vuilniswagen. Deze techniek maakt het voor degenen die de meer gangbare ouderwetse conversatiemethodes volgen enigszins moeilijk iets onder Zoë's aandacht te brengen. Doch wij besloten een poging te wagen onze vriend aan een fraai plaatje te helpen en grepen naar onze telefoon. Doch wij waarschuwden onze vriend dat hij niet al te optimistisch behoorde te zijn omtrent de uitslag.

Zoölogisch gesprek

Wij draaiden het nummer van Zoë en weldra weerklonk de luie lauwe stem van de Yellow Peri aan het andere eind van de lijn.

„Ik ben langer wees dan wie ook".

„Zoë," begonnen wij hoopvol, „je spreekt met..." Maar verder brachten wij het niet. „Ga weg," weerklonk het in onze oren, „kun je niet horen dat ik slaap?" (het was half twaalf in de morgen), en op hetzelfde ogenblik hoorden wij een luid snurkend geluid alsof ergens een rhinoceros langzaam werd gewurgd. „Zoë," hernamen wij, trachtend het snurklawaai te overstemmen, „je spreekt met..." „Ga weg," zei Zoë, „ik ben een weeskind en ik ben twee maanden ten achter met de afbetaling op de frigidaire, die bovendien kapot is. Hoe durf je met me praten als ik slaap? Er is trouwens in het huis niets te drinken. Richard heeft de laatste fles sherry gestolen en een gat gebrand in 't vloerkleed in met een van zijn afschuwelijke Russische sigaretten. Hij krijgt vast longkanker, maar hij heeft beloofd mij een strohoed mee te brengen van Capri. Wat ik met een strohoed moet beginnen, mag Joost weten. Ik lijk zonder strohoed al voldoende op nicotine, en zou er nu op Capri niets anders te koop zijn dan strohoeden? Wat een saai bestaan. Ga weg. Ik slaap." En met deze woorden verbrak zij de verbinding.

Onze vriend die vanzelfsprekend alleen onze bescheiden bijdrage tot de conversatie had kunnen horen en die ongetwijfeld met enig ongeduld had zitten wachten totdat eindelijk het begeerde mooie plaatje ter sprake zou komen, keek enigszins verbaasd toen wij de hoorn op de haak legden. „Wat is er aan de hand?" vroeg hij nieuwsgierig. Wij haalden onze schouders op en draaiden opnieuw Zoë's nummer. En daar gleed wederom de stem van Zoë lauw en traag in ons oor. „Dat is vanmorgen de derde keer dat je mij belt, en ik heb al eerder gezegd: vandaag niet. Ik heb nog groenten in de keuken van veertien dagen geleden. Ik heb al tien dagen niet gegeten en het bevalt me best. En zo leef je veel goedkoper. Ik mis alleen de knoflook en de worteltjes." „Zoë," zeiden wij, toen zij ophield om adem te halen, „je spreekt niet met de groenteboer, je spreekt..." „Dat is een pak van mijn hart," antwoordde de Gele Elf opgelucht. „Je weet niet hoe moeilijk het is samen te wonen met een keuken vol groenten die niemand meer wil eten. Ik heb ze aangeboden aan het weeshuis om de hoek, maar die zeiden dat ze alleen verse groenten geven aan de weeskinderen. Alsof ik niet zelf een wees ben! Ik ben langer wees dan wie dan ook en ik weet er alles van. Praat me niet van wezen. Ik zei gisteren nog tegen Bob, die mij voor de elfde maal een huwelijksaanzoek deed, dat ik dan al een wees mocht zijn, maar dat ik mijn zelfrespect heb bewaard en dat ik niet met hem hoef te trouwen, ook al ben ik maar een wees. Ik heb tegen Bob gezegd dat ik niet van huwelijksaanzoeken houd waarbij een man niet op zijn knieën valt, en dat hij mij bij zijn twintigste huwelijksaanzoek mee uit eten moet nemen, want dat is een soort jubilee — of is dat vijf-en-twintig? — maar ik neem de uitnodiging natuurlijk niet aan, als mijn vasten nog niet afgelopen is. Bovendien, wat moet ik tegen Richard zeggen, die mij al negen keer heeft gevraagd met hem te trouwen, ofschoon hij weet dat ik alleen maar wil trouwen met een man met een snor en blauwe ogen?" „Zoë," onderbraken wij haar, „je spreekt met..." „Hou je mond," zei Zoë kribbig, „jullie spreken tegenwoordig altijd tegen. Je had Annie gisteren moeten horen. Ik kon er geen speld tussen krijgen, en ze had mij een jonge hazewind beloofd. Maar dacht je dat ze de hond meebracht? Geen kwestie van. Er was in geen velden of wegen een hond te zien, laat staan een hazewind. Wat ik trouwens in mijn flatje met een hazewind moet beginnen is mij een raadsel. Ik wou veel liever een paar marmotten hebben, maar niemand schijnt je ooit meer marmotten aan te bieden als je eenmaal de veertig jaar gepasseerd bent." „Zoë," zeiden wij wanhopig, „je spreekt met...." Maar Zoë sprak niet met Zoë had opnieuw de hoorn opgehangen.

Boeddhistisch spreekuur

„Er zit niets anders op," zeiden wij gelaten tot onze vriend, die nog verbaasder keek dan voorheen, „dan naar haar toe te gaan." En dus gingen wij op weg. Zoë woont niet ver van ons vandaan op de vierde verdieping van een flatgebouw zonder lift. Toen wij hijgend haar voordeur bereikten, tilden wij, die vertrouwd waren met de gewoonten des huizes, de mat op en raapten de huissleutel op die wij in het slot staken. Onze vriend, die zoölogisch onvoldoende geschoold was, protesteerde. „Je kunt toch maar niet zo'naar binnen gaan," zei hij verontwaardigd. „Zou je tenminste niet liever eerst bellen?" „De bel werkt niet," antwoordden wij. „Zoë heeft zelf de leiding doorgesneden. Zij houdt niet van bellen of kloppen, en weigert naar de voordeur te komen om iemand binnen te laten."

Wij betraden de flat en wij liepen op de deur van de zitkamer toe. Wij klopten luid op de deur en een vertrouwde stem riep ons toe: „Ga weg, ik ontvang vandaag alleen Boeddhisten." Wij openden derhalve de deur en konden bijna het hart van onze vriend horen stilstaan van verbazing, toen hij na ons de kamer binnentrad. Het was inderdaad een interessant schouwspel dat zich voor onze ogen ontplooide. Zoë zat, gehuld in een lange japon van zwart fluweel, op de rand van de divan. Voor haar op de grond lag een groot vel wit papier en Zoë was bezig dit vel te beschrijven met een crayon, geklemd tussen de tenen van haar blote voet.

Het was inderdaad een interessant schouwspel.

„Wat zit jij in 's hemelsnaam te doen, Zoë?" vroegen wij, ofschoon wij ons niet langer plegen te verbazen over de vreemde dingen die Zoë het leven aandoet. „Ik zit het Engelse volkslied op te schrijven," zei Zoë. „Weet je," vervolgde zij, zich wendend tot onze verbijsterende vriend, die zij nooit van haar leven had gezien, „het Engelse volkslied is de grootste grap van de Engelse geschiedenis. Vooral wat er in staat over de vuile buitenlanders. Als ik in de put zit, hoef ik alleen maar ons volkslied te zingen om uren lang te zitten schateren van de lach." „Je bent natuurlijk al getrouwd," voegde ze hier eensklaps peinzend, aan toe. „Alle mooie mannen zijn altijd al getrouwd. Er is geen aardigheid aan."

„Mag ik mij voorstellen?" stotterde onze vriend, wiens gezicht vuurrood was geworden. „Nee," antwoordde Zoë, „ik zal je voortaan Harry noemen, anders wordt het voor mij veel te ingewikkeld. Wil je in de bar kijken om te zien of er iets te drinken is?"

Onze vriend keek zoekend om zich heen in de chaotische wanorde van japonnen, schildersjassen, nylon kousen, haarborstels, lege vazen, fel gekleurde kussens, en stoelen bedekt met boeken en tekenpapier met half-voltooide tekeningen en doeken. „Waar is de bar?" vroeg hij tenslotte hulpeloos. „Onder de divan," antwoordden wij. Onze vriend bracht vanonder de divan een fles Martini te voorschijn. Zoë was ondertussen al babbelend voortgegaan met het opschrijven van het Engelse volkslied, „Harry," zei ze tot ons (wij heten niet Harry, maar Zoë noemt, op twee uitzonderingen na, al haar mannelijke vrienden en kennissen Harry), „Harry, weet je wie eergisteren hier was? Mijn oom Gerald! Hij wou natuurlijk geld lenen. En weet je waar hij vandaan kwam? Van Denemarken? Wist jij dat in Denemarken alle jenever naar anijs smaakt, of naar drop of zoiets? Het verwondert mij niets van Denemarken. Het komt altijd uit. Toen ik voor het eerst wodka dronk, begreep ik opeens waarom de Russen communistisch zijn. Bovendien eten ze rauwe augurken bij de wodka, met zout, en slaan ondertussen hun vrouwen en zingen „An der Wolga" in het Russisch." „Juffrouw Zoë," zei onze vriend bedeesd. „Hou je mond," zei Zoë. En ze vervolgde triomfantelijk: „Het is af," en wees met haar blote voet op het eerste vers van het Engelse volkslied dat zij in sierlijke letters had voltooid op het vel papier. „En nu ga ik het zingen," zei Zoë, „en jullie moeten in de houding gaan staan."

„Ik weiger in de houding te gaan staan," zeiden wij op luide toon, Zoë overstemmend die aanstonds een nieuwe conversatie was begonnen. „Wij gaan weg," zeiden wij op nog luider toon. „En deze mijnheer wil een plaatje van je hebben." En toen zijn wij op een draf heen gegaan.

Drie weken later belde onze vriend ons op. Hij had zojuist zijn plaatje afgehaald bij Zoë. Hij vertelde ons dat het hem meer dan twee uren van Zoë's conversatie had gekost, alvorens hij een gelegenheid had gekregen om haar duidelijk te maken wat hij van haar verlangde. Zoë had aanstonds beloofd het begeerde plaatje voor hem te maken onder voorwaarde dat hij haar een paar schoenen zou kopen bij wijze van honorarium. En nu had hij het plaatje in zijn bezit. „Was het mooi?" vroegen wij. „Magnifiek," antwoordde onze vriend. „Ik heb zelden een zo volmaakte tekening gezien. Maar ik weet niet goed wat ik er mee moet aanvangen." „Waarom niet?" vroegen wij belangstellend. „Het is een tekening van een moeder-giraffe met haar jong," antwoordde onze vriend ietwat neerslachtig. En die neerslachtigheid konden wij begrijpen. Want het boekje waarvoor onze vriend het plaatje nodig had ging over de forellenvangst in de Schotse hooglanden.